

Møteinnkalling

Utvalg: Verneområdestyret for Trollheimen
Møtested: Bolme Pensjonat, Rindal
Dato: 28.06.2013
Tidspunkt: 10:00 – 14.00

Eventuelt forfall må meldes snarest til Verneområdeforvalter på tlf. 71665242 /91339538. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 28/2013	Godkjenning av møteinnkalling og saksliste		
ST 29/2013	Valg av to medlemmer til å underskrive protokoll		
ST 30/2013	Orienteringssaker		
ST 31/2013	Olaug Kvendset - ny søknad om oppset av større uthus/ utedo ved Markastua (Kvendset sæter) i Kvendsetdalen - Trollheimen landskapsvernområde, Surnadal kommune.		2013/615
ST 32/2013	Sigrun og Per Utne - Søknad om oppføring av anneks på gnr 16 bnr 56, Aunesetra i Folldalen - Trollheimen landskapsvernområde, Surnadal kommune.		2013/2895
ST 33/2013	Målfrid og Klaus Grendal - Søknad om oppsett av høyløe på Plassetra i Jøldalen - Trollheimen landskapsvernområde, Rennebu kommune.		2013/2945
ST 34/2013	Hans Hoset - Søknad om bruk av bil for persontransport til Hosetsetra etter Jøldalsveien - Trollheimen landskapsvernområde, Rennebu kommune.		2012/3799
ST 35/2013	Gunnar Erik Walseth - Søknad om motorferdsel i næring til utleiehytte i Innerdalen landskapsvernområde, Sunndal kommune.		2013/3421
ST 36/2013	Advokatfirma Stamnes og Engelsen - Klage på Verneområdestyrets vedtak i VO sak 20/2013 - Arkeologiske undersøkelser innenfor Trollheimen landskapsvernområde, Rindal, Surnadal, Rennebu og Oppdal kommuner.		2013/800
ST 37/2013	Jorun og Hugo Pedersen- Tillatelse til skjøtselsarbeid på seterstøl Langlisetra, Svartåmoen naturreservat, Surnadal kommune.		2011/9098
ST 38/2013	Besøksplan Trollheimen - arbeidsredskap for videre områdebruk, informasjonsarbeid og tilretteleggingstiltak.		2012/2832
ST 39/2013	Tildelte tiltaksmidler for verneområdene i Trollheimen 2013		2013/2448
ST 40/2013	Eventuelt		

ST 28/2013 Godkjenning av møteinnkalling og saksliste

ST 29/2013 Valg av to medlemmer til å underskrive protokoll

ST 30/2013 Orienteringssaker

Arkivsaksnr: 2013/615-0

Saksbehandler: Hege Sæther Moen

Dato: 30.05.2013

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for Trollheimen	31/2013	28.06.2013

Olaug Kvendset - ny søknad om oppsett av større uthus/ utedo ved Markastua (Kvendset sæter) i Kvendsetdalen - Trollheimen landskapsvernområde, Surnadal kommune.

Søker:

Olaug Kvendset, 6645 Todalen

Dokumenter i saken:

1. Søknad av 28.05.2013 fra Olaug Kvendset.

Søknaden vurderes iht.:

1. Forskrift for Trollheimen landskapsvernområde av 11.12.1987
2. Forvaltningsplan for Trollheimen landskapsvernområde av august 2005
3. Naturmangfoldloven

Forvalters tilrådning

Verneområdestyret for Trollheimen gir Olaug Kvendset tillatelse til oppføring av frittstående uthus / utedo på 1,5m x 2,5m ved Markastua (Kvendset Sæter) i Kvendsetdalen. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Et beskjedent uthus oppført i en seterdal med eksisterende bebyggelse, er ikke i strid med verneformålet, og påvirker ikke verneverdiene nevneverdig. Tiltaket er i tråd med etablert forvaltningspraksis og vil ikke medføre noen presedensfare.

Bygget oppføres i reisverk, med stående bordkledning, taket tekkes i torv som på Seterhuset. Torven kan tas på stølen, for å unngå innføring av fremmede arter ved å ta torv utenfor området. Tilrettelegging av uteareal rundt bygningen bør skje uten tekniske inngrep.

Tillatelsen gjelder til 31.12.2015

Nødvendig motorferdsel for materialtransport kan skje innenfor tillatelse av 22.02.2012.

Tillatelsen erstatter tillatelse av 19.02.2013 vedtatt av verneområdestyret i sak 11/2013.

Søknaden

Søker er i gang med restaureringsarbeid med utvidelser på Markastua (Kvendset Sæther) der uthusfunksjonen var planlagt integrert i seterhuset – se VO sak 10-2012. Søker kom etter hvert til at dette ikke var en optimal løsning, og fikk i VO sak 11/2013 tillatelse til å sette opp et frittstående uthus / utedo på 1,5 x 1,5 m.

Ved planlegging av det praktiske arbeidet er søker kommet til at opprinnelige uthusmål er for lite. For å få plass til utedo og lagerrom for ved og annet søker hun derfor om tillatelse til å bygge et uthus med mål 1,8 m x 2,5 m.

Bygget vil bli uisolert, bygd i reisverk og med tak likt setertaket – tekket med torv.

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Formålet med vernet av Trollheimen landskapsvernområde er å ta vare på et særegent og vakkert fjellområde med skog og seterdaler, og et rikt plante- og dyreliv.

Trollheimen landskapsvernområde har et generelt byggeforbud og det er ikke tillatt å gjøre inngrep som kan endre landskapets karakter, jmf verneforskriftens kap. IV pkt. 1.1.

Omsøkt bygging av uthus krever derfor dispensasjon fra verneforskriften kap. IV pkt 1.1. Verneforskriften for Trollheimen LVO mangler hjemmel for nybygg / mindre byggearbeid, slik at en eventuell dispensasjon må gis med hjemmel i Naturmangfoldloven (NML) § 48. En dispensasjon gitt i medhold av NML § 48 forutsetter at tiltaket ikke strir mot formålet med vernet, og ikke truer verneverdiene.

Miljøverndepartementet har den 08.02.2011 med hjemmel i Naturmangfoldloven (NML) § 62 gitt Verneområdestyret for Trollheimen forvaltningsmyndighet for Trollheimen landskapsvernområde (LVO). Forvaltningsmyndighet omfatter vedtak fattet i medhold av verneforskriftene og NML § 48.

NML §§ 8 – 12 skal ligge til grunn ved vurderingene.

Vurdering av saken

I forvaltningsplanen for Trollheimen heter det at søknader om dispensasjon for nybygg / tilbygg vurderes i hvert enkelt tilfelle på bakgrunn av kriterier som behov, byggets størrelse og funksjon, beliggenhet og tilknytning til annen bebyggelse. Både nye og eksisterende bygninger skal passe i omgivelsene, ha en begrenset størrelse og mest mulig ensartet og enkel form. Hytter av en slik størrelse at arealet dekker de funksjoner og behov en fritidsbolig er ment å fylle kan ikke påregne dispensasjon for tilbygg / nybygg. Det er ikke gitt noen størrelse i denne sammenheng, men forvaltningspraksis sier at hytter ikke bør overstige et samlet areal på 50 m², buer i fjellet mindre og hytter i regulerte hyttefelt har vært akseptert noe større.

Uthus skal være av beskjeden størrelse og ha funksjon som utedo, lagerplass for redskap, ved m.m. De skal ikke være innredet for opphold og overnatting. Forvaltningspraksis har vært å tillate uthus på opp til 10 m².

Forvaltningsplanen viser til at det er et mål å bevare seterbygningene som setre – modernisering bør skje ved innvendige endringer. All bygging skal være i tråd med tradisjonell og lokal

byggeskikk, og naturens egne materialer skal benyttes. Tilrettelegging av uteareal bør skje uten tekniske inngrep.

I tillatelsen av 22.02.2012 for tilbygg på seterhuset, ble det gitt rom for to alternative løsninger, hvorav søker har valgt det minste – alt A. Planen var å legge uthusfunksjonen inn i selve seterhuset, men ved nærmere ettertanke finner søker det bedre med et frittstående uthus for å dekke toalettfunksjon og til oppbevaring av ved.

I tillatelsen av 19.02.2013 ble det tillatt å bygge et uthus/ utedo på BBA 2,25 m² – dette gav et samlet areal på seterhus og uthus på BBA 48 m².

Endringene i størrelsen på uthus/utedoen som søknaden her gjelder er på 2,25 m² – og vil gi et samlet BBA på seter og uthus på 50,25 m².

Naturmangfoldloven

§8 Kunnskapsgrunnlaget

Kunnskapsgrunnlaget i denne saken er hentet fra verneplanen for Trollheimen, forvaltningsplanens retningslinjer for bygg og anlegg, bildearkiv over bygninger i Trollheimen og etablert forvaltningspraksis. Hovedtanken er en differensiert praksis på hva som kan aksepteres av tiltak avhengig av hvor det enkelte bygg er og hvordan eventuell annen bebyggelse i området er.

Det omsøkte tiltaket vurderes å være i tråd med forvaltningspraksis i dette området. Byggets størrelse er innenfor forvaltningsplanen / -praksisens anbefalte mål. Seterstua beholder sin karakter som seter / markastue, og uthuset i tilpasses bebyggelsen for øvrig i utforming. Bygget vil ikke forringe det visuelle landskapspreget i seterdalen.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilstrekkelig for å ta en avgjørelse i saken, og føre- var prinsippet (§9 i NML) er ikke nødvendig å benytte.

§10 Samlet belastning

I Kvendsetdalen er det i dag kun seterhus. Av bilder fra de andre setrene er det frittstående uthus / utedo på et av dem, men uvisst hva som er på de andre. I andre deler av Trollheimen er det vanlig med uthus / utedo i eget bygg, eventuelt i en del av seterfjøset på setrene med intakte seterfjøs. Det er ikke seterfjøs på Kvendset Seter.

Omsøkte utedo er lite, og totalareal for seter og uthus vil bli på 50,25 m². Tiltaket vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Det medfører ingen fare for presedens ved å gi løyve til oppføring av uthus som omsøkt i denne sak.

§ 11 Kostnad ved miljøforingelse

Søker må sørge for at det ryddes opp etter byggearbeidene.

§12 Miljøforsvarlige teknikker og lokalisering.

Det omsøkte uthuset er begrenset i størrelse og vil gis samme byggestil som seterhuset, med reisverk/ bordkledning og torvtak.

Transport av materialer og utstyr til arbeidet bør skje med snøscooter på snødekt og frosset mark. Søker har gyldig tillatelse til nødvendig transport av materialer i forbindelse med byggearbeid på seterhuset som også er dekkende for denne saken.

§ 48 Dispensasjon fra vernevedtak

For å kunne gi en tillatelse i medhold av NML § 48, kreves at tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål, eller påvirker verneverdiene nevneverdig.

Vurdert i lys av verneforskriften for Trollheimen er formålet å ta vare på et vakkert fjellområde med skog og seterdaler og et rikt plante og dyreliv. Et frittstående uthus på 4,5 m², oppført i en seterdal med eksisterende bebyggelse, vil ikke være i strid med verneformålet. Tiltaket er i tråd med etablert forvaltningspraksis og vil således ikke medføre noen fare for presedens med påfølgende press / fare for at samlet belastning over tid vil true verneformålet.

Setermiljøet og landskapsbildet i Kvendsetdalen vil ikke påvirkes nevneverdig av om uthusfunksjonen ligger i seterhuset eller et frittliggende uthus på henholdsvis 2,25 eller 4,5 m² – det vesentlige er at utforming og byggestil passer landskapet og bebyggelsen for øvrig.

I en helhetsvurdering synes det å kunne åpne for oppføring av frittstående uthus / utedo på 4,5 m² på Kvendset Seter. Verneforskriften for Trollheimen mangler hjemmel for å kunne gi nødvendig dispensasjon, men vilkårene er tilstede for å gi dispensasjon i medhold av NML § 48.

Kopi

Fylkesmannen i Sør Trøndelag, Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Fylkeshuset, 6404 Molde

Statens naturoppsyn, Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim

Direktoratet for naturforvaltning, Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim

Surnadal kommune, 6650 Surnadal

Til Verneområdestyret for Trollheimen
Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Fylkeshuset
6604 MOLDE

Søknad om å sette opp ein litt større utedo ved Markastua (Kvendset Sæter)

Vi har fått løyve til å sette opp utedo på 1,5m x1,5m ved Markastua som ligg rett innanfor landskapsvernområdet i Kvendsetdalen i Todalen, Surnadal kommune. (gjeve 19.02.2013 sak nr. 11/2013)

Vi vil no søkje om å få bygga utedoen litt større slik at den blir 1,8m x 2,5m med plass til dosete og lager for ved og anna. Dette vil bli uisolert, bygd i reisverk og med tak som blir likt setertaket og som skal tekkast med torv. Utedoen vil bli plassert på ein høveleg plass ved Markastua.

Todalen, 28.05. 2013

Olaug Kvendset
6645 Todalen
tlf. 92090457

Arkivsaksnr: 2013/2895-0

Saksbehandler: Hege Sæther Moen

Dato: 30.05.2013

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for Trollheimen	32/2013	28.06.2013

Sigrun og Per Utne - Søknad om oppføring av anneks på gnr 16 bnr 56, Aunesetra i Folldalen - Trollheimen landskapsvernområde, Surnadal kommune.

Søker:

Sigrun og Per Utne, Drivaveien 27, 6600 Sunndalsøra.

Dokumenter i saken:

1. Søknad av 06.03.2013 fra Sigrun og Per Utne, oversendt fra Surnadal kommune i epost av 25.04.2013.

Søknaden vurderes iht.:

1. Forskrift for Trollheimen landskapsvernområde av 11.12.1987
2. Forvaltningsplan for Trollheimen landskapsvernområde av august 2005
3. Naturmangfoldloven

Forvalters tilrådning

Verneområdestyret for Trollheimen avslår søknad fra Sigrun og Per Utne om tillatelse til bygging av anneks på Aunesetra, gnr 16 bnr 56 i Folldalen. Avslaget er gitt med hjemmel i verneforskriften for Trollheimen kap. IV punkt 1.1 a).

En tillatelse til oppføring av anneks på Aunesetra vil isolert sett ikke påvirke verneformålet for Trollheimen, og heller ikke verneverdiene nevneverdig. Men presedenssynet av en slik tillatelse vil kunne føre til mange nye bygninger innenfor Trollheimen landskapsvernområde – noe som vil påvirke både verneverdiene og verneformålet over tid. Vilkårene for å kunne gi tillatelse i medhold av NML § 48 synes derfor ikke å være tilstede.

I henhold til etablert forvaltningspraksis i Trollheimen synes ei hytte med boareal på 50 m² å dekke de funksjoner og behov en fritidsbolig er ment å fylle. Bygningene i Folldalen er spredt, setrene av omlag samme størrelse som denne, buone vesentlig mindre.

Tross setras beliggenhet ved en oppdemt innsjø, synes det ikke riktig å åpne for en utvidelse av boarealet på 20 m², for å gi flere overnattingsplasser. En slik utvidelse er å anse som en ekstra bruksenhet.

Søknaden

Sigrun og Per Utne eier Aunesetra gnr 16 bnr 56 i Folldalen, som er utskilt fra Austigard Aune i Rindal kommune. Setra er sefrak-registrert og antatt å være av de eldste bygningene i Folldalen – trolig fra midten av 1700 tallet.

Setra ligger like ved Gråsjøen, og ble i 1968 flyttet fra sin opprinnelige støl i forbindelse med vasskraftutbyggingen. Søkerne peker på at de varierende vassforhold og utvasking av strandsonen ved Gråsjøen gjør at området ikke ser ut som noe vernet område, og i forhold til dette inngrepet synes ikke et anneks å være skjemmende.

Aunesetra, på 50 m², benyttes ofte av flere generasjoner i familien Utne, og skal snart overdras til neste generasjon. For å kunne bruke setra slik de ønsker seg er det behov for ekstra soveplass – i form av et ekstra soverom. På grunn av setras alder og utforming synes den beste løsningen ikke å være et tilbygg på setra, men å bygge et anneks i lafta tømmer i samme stil som setra. Det søkes om å bygge et anneks med grunnflate 20 m², plasser på oversiden av setra, bygget på lave piler uten å måtte grave i terrenget.

Søkerne peker på at setra er et kulturminne som det er viktig å ivareta og vedlikeholde, og at det er viktig å legge til rette for bruk av setra for at dette skal være mulig.

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Formålet med vernet av Trollheimen landskapsvernområde er å ta vare på et særegent og vakkert fjellområde med skog og seterdaler, og et rikt plante- og dyreliv.

Trollheimen landskapsvernområde har et generelt byggeforbud og det er ikke tillatt å gjøre inngrep som kan endre landskapets karakter, jmf verneforskriftens kap. IV pkt. 1.1.

Omsøkt bygging av anneks krever derfor dispensasjon fra verneforskriften kap. IV pkt 1.1.

Verneforskriften for Trollheimen LVO mangler hjemmel for å kunne gi tillatelse til nybygg / mindre byggearbeid, slik at en eventuell dispensasjon må gis med hjemmel i Naturmangfoldloven (NML) § 48. En dispensasjon gitt i medhold av NML § 48 forutsetter at tiltaket ikke strir mot formålet med vernet, og ikke truer verneverdiene. NML §§ 8 – 12 skal ligge til grunn ved vurderingene.

Miljøverndepartementet har 08.02.201 med hjemmel i NML § 62 gitt Verneområdestyret for Trollheimen forvaltningsmyndighet for Trollheimen landskapsvernområde (LVO). Forvaltningsmyndighet omfatter vedtak fattet i medhold av verneforskriftene og NML § 48.

Vurdering av saken

Aunesetra er i dag å regne som fritidsbolig. I forvaltningsplanen for Trollheimen heter det at søknader om dispensasjon for nybygg /tilbygg skal vurderes i hvert enkelt tilfelle på bakgrunn av kriterier som behov, byggets størrelse og funksjon, beliggenhet og tilknytning til annen bebyggelse. Både nye og eksisterende bygninger skal passe i omgivelsene, ha en begrenset størrelse og mest mulig ensartet og enkel form. Hytter av en slik størrelse at arealet dekker de funksjoner og behov en fritidsbolig er ment å fylle kan ikke påregne dispensasjon for tilbygg / nybygg. Det er ikke gitt noen størrelse i denne sammenheng, men forvaltningspraksis sier at hytter ikke bør overstige et samlet areal på 50 m², buer i fjellet mindre og hytter i regulerte hyttefelt har vært akseptert noe større.

For uthus har det vært sagt at disse skal være av beskjeden størrelse og ha funksjon som utedo, lagerplass for redskap, ved m.m. De skal ikke være innredet for opphold og overnatting. Forvaltningspraksis har vært å tillate uthus på opp til 10 m². Det har ikke vært forvaltningspraksis i Trollheimen for å tillate bygging av anneks.

Forvaltningsplanen viser til at det er et mål å bevare seterbygningene som setre – modernisering bør skje ved innvendige endringer. Videre at all bygging skal være i tråd med tradisjonell og lokal byggeskikk, og skje med bruk av naturens egne materialer. Tilrettelegging av uteareal bør skje uten tekniske inngrep.

Naturmangfoldloven

§8 Kunnskapsgrunnlaget

Søker har gjennom en godt begrunnet søknad vist til sitt behov for mer sengeplass, og at de ønsker at dette skal kunne skje ved å bygge et anneks heller enn å bygge på seterhuset, som er et gammelt kulturminne.

Øvrig kunnskapsgrunnlag i denne saken er hentet fra verneplanen for Trollheimen, forvaltningsplanens retningslinjer for bygg og anlegg, bildearkiv over bygninger i Trollheimen og etablert forvaltningspraksis. Hovedtanken er en differensiert praksis på hva som kan aksepteres av tiltak avhengig av hvor det enkelte bygg er og hvordan eventuell annen bebyggelse i området er.

Basert på at det i verneforskriften er byggeforbud, er det et hovedmål at bygningsmessige inngrep / tillatelser ikke skal medføre flere boenheter.

Byggesøknaden i denne saken har som mål at flere kan bruke setra samtidig, økt antall sengeplasser. I prinsippet er det her da snakk om en utvidelse av antallet boenhet. Dette vurderes å være lite ønskelig sett i lys av tidligere forvaltningspraksis og gjeldende retningslinjer.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilstrekkelig for å ta en avgjørelse i saken, og føre-var prinsippet (§9 i NML) er ikke nødvendig å benytte.

§10 Samlet belastning

Innenfor grensen til Trollheimen landskapsvernområde i Folldalen er det om lag 10 setre / noen av disse er mindre komplette som seteranlegg da kun deler av enkelte setre ble flyttet og oppsatt på ny tomt i forbindelse med oppdemming av Gråsjøen på 1960 tallet. I tillegg finnes det et tilsvarende antall skogsbuer / gjeterbuer og et par hytter i området.

Innenfor verneområdene i Trollheimen samlet er det nær 100 setre / seteranlegg og mer enn dobbelt så mange hytter og buer. Dersom alle disse tillates å øke bokkapasiteten vil det medføre et betydelig høyere antall bygninger og brukere av Trollheimen. Dette vil både påvirke landskapets karakter og medføre større omfang av motorisert transport av varer m.m.

§§ 11 og 12 er ikke vurdert i denne saken.

§ 48 Dispensasjon fra vernevedtak

Etter NML § 48 kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra et vernevedtak, dersom tiltaket ikke strir mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

Tillatelse til oppføring av anneks på Aunesetra vil isolert sett ikke påvirke verneformålet for Trollheimen, og heller ikke verneverdiene nevneverdig. Men presedenshensynet av en slik

tillatelse vil kunne føre til mange nye bygninger innenfor Trollheimen landskapsvernområde – noe som vil påvirke både verneverdiene og verneformålet over tid.

Aunesetra er i dag på 50 m², et areal som er ansett å være en passe stor hytte. Bygningene i Folldalen er spredt, setrene av omlag samme størrelse som denne, buene vesentlig mindre. Tross setras beliggenhet ved en oppdemt innsjø, synes det ikke riktig å åpne for en utvidelse av boarealet på 20 m². Årsaken er faren for presedens og samlet belastning over tid (NML §10).

Kopi

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Fylkeshuset, 6404 Molde

Statens naturoppsyn, Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim

Direktoratet for naturforvaltning, Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim

Surnadal kommune, 6650 Surnadal.

Fra: Moen Hege Sæther[fmmrheme@fylkesmannen.no]

Dato: 26.04.2013 08:21:55

Til: Herskedal Terje

Tittel: VS: Søknad om dispensasjon frå vernebestemmelsane for Trollheimen landskapsvernområde for oppføring av anneks i Folldalen - 16/56

Fra: post@surnadal.kommune.no [<mailto:post@surnadal.kommune.no>]

Sendt: 25. april 2013 09:43

Til: Moen Hege Sæther

Emne: Søknad om dispensasjon frå vernebestemmelsane for Trollheimen landskapsvernområde for oppføring av anneks i Folldalen - 16/56

Oversender søknad om bygging av anneks i verneområdet i Folldalen for handsaming.

Helsing Ragna Kvendset, Surnadal kommune

11 MARS 2013

2013/677-SRH

Sigrun og Per Utne
Drivavegen 27
6600 SUNNDALSØRA

Sunnalsøra, 06.03.13.

Surnadal kommune
Bårdshaugvegen 1
Næring, bygg og miljø v/Svein Halsetrønning
6650 SURNADAL

SØKNAD OM DISPENSASJON FRA VERNEBESTEMMELSANE FOR TROLLHEIMEN LANDSKAPSVERNOMRÅDE OM OPPFØRING AV ANNEKS PÅ GNR. 16 BNR. 56 I FOLLDALEN I SURNADAL.

Vi søker med dette om dispensasjon frå vernebestemmelsane om oppføring av anneks på eigedomen Gnr. 16 Bnr. 56, Aunesetra i Folldalen. Plassering av annekset er vist på vedlagte situasjonsplan.

Seterhuset vart i 1968 flytta heilt ca 70 meter oppover lia frå den opphavlige stølen pga oppdemning av Gråsjøen. Under flyttinga måtte ein liten del delast frå resten av bygget. Det vart etter at setra var flytta bygd på en ny del. Denne ble bygd av reisverk og ståande bordkledning. Seterhuset står ca 40 m frå strandkanten der sjøen har vaska bort jorda. Vasstanden varierer mykje og området ser ikkje ut som eit verna område. I forhold til det, vil eit anneks ikkje være skjemmande.

Setra er i dag inndelt i tre rom, stove, kjøken og eitt soverom. Totalt areal er ca 50 m². Ofte når vi no brukar Aunesetra i Folldalen er vi fleire generasjonar og det er derfor blitt behov for fleire overnattingsplassar. Vi har stundom med oss besøk av folk både her i frå distriktet og andre stader i landet. Ei omvisning i Folldalen med orientering om Folldalens interessante historie er alltid imponerande. Da er det lite praktisk å ha berre eitt soverom.

Tilbygg til eksisterande bygning har vore vurdert. Det er vanskelig å finne noko god løysning for dette. Tilbygg vil øydelegge den opphavlege stilen på setra. Anneks er derfor for oss den beste løysninga.

Utdrag frå boka Rindalssetre, skreven av Lars Nergård i 1983:

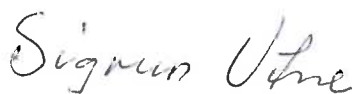
«Setra til Austigard Aune er truleg ei av dei aller eldste i Folldalen. I 1737 kjøpte eigaren av Aune saman med 4 andre frå Surnadal Folldalen av Jacob Nissen Angell for 300 Rigsdaler, og setra er truleg frå den tida.»

Dette bygget er et kulturminne som det er viktig å halda vedlike for at det ikkje skal forfalle slik som mange gamle bygg gjør. For å holde eigedommen vedlike er det viktig at det leggest til rette for bruk av setra, og da er det behov for fleire overnattingsplassar.

Annekset er tenkt oppført i lafta tømmer i same stil som setra med grunnflate på ca 20 m². Annekset er tenkt plassert på oversida av setra som vist på situasjonskart, og byggest på lave pilarar utan å måtte grave ut terrenget.

Vi kjem om ikkje lenge til overføre Setra til neste generasjon Sigbjørn Utne som vil ta vare på og vedlikehalde eigedommen.

Med helsing

Sigrun Utne

Per Utne

Vedlegg:

Situasjonsplan

To bilete, eit av setra og eit som viser setra i terrenget og korleis det ofte ser ut når sjøen ikkje er full.

KARTUTSNITT

Eiendom:

Gnr: 16

Bnr: 56

Fnr: 0

Snr: 0

Adresse:

Hj.haver/Fester:

**SURNADAL
KOMMUNE**

Dato: 21/12-2012 Sign:

Målestokk
1:1000

Det tas forbehold om at det kan forekomme feil på kartet, bla. gjelder dette eiendomsgrenser, ledninger/kabler, kummer m.m. som i forbindelse med prosjektering/anleggsarbeid må undersøkes nærmere.

Arkivsaksnr: 2013/2945-0

Saksbehandler: Hege Sæther Moen

Dato: 31.05.2013

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for Trollheimen	33/2013	28.06.2013

Målfrid og Klaus Grendal - Søknad om oppsett av høyløe på Plassetra i Jøldalen - Trollheimen landskapsvernområde, Rennebu kommune.

Søker:

Målfrid og Klaus Grendal, 7393 Rennebu

Dokumenter i saken: 1. Søknad av 10.04.2013 fra Målfrid og Klaus Grendal, oversendt av Rennebu kommune per epost den 29.04.2013.

Søknaden vurderes iht.:

1. Forskrift for Trollheimen landskapsvernområde av 11.12.1987
2. Forvaltningsplan for Trollheimen landskapsvernområde av august 2005
3. Naturmangfoldloven

Forvalters tilrådning

Verneområdestyret for Trollheimen avslår søknad fra Målfrid og Klaus Grendal om tillatelse til å sette opp ei gammel høyløe på Plassetra i Jøldalen, Rennebu kommune. Avslaget er gitt med hjemmel i verneforskriften for Trollheimen kap. IV punkt 1.1 a).

Etablert forvaltningspraksis i Trollheimen er at uthus ikke skal overstige 10 m². Uthuset på Plassetra i dager på 8 m² – oppsett av høyløa til bruk som uthus vil gir et uthus areal dobbelt så stort som dagens anbefalte øvre grense for uthus. Seterhuset / hytta på 32 m², er tilsvarende mange av de øvrige seterhus i området.

Vurdert i lys av verneforskriften for Trollheimen, der formålet er å ta vare på et vakkert fjellområde med skog og seterdaler og et rikt plante og dyreliv, vil ei høyløe oppført på Jølhaugen ikke true verneformålet, og isolert sett heller ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Men en tillatelse som avviker fra etablert forvaltningspraksis vil derimot medføre en presedensfare som på sikt vil kunne føre til mange nye bygninger innenfor Trollheimen landskapsvernområde – noe som vil påvirke både verneverdiene og verneformålet.

Søknaden

Søkerne viser til behov for mer uthusplass, og har tidligere søkt om å få bygge et større uthus i 1999, og sette opp ei gammel høyløe til bruk som uthus i 2004-2005. Men fått avslag begge ganger. De ønsker likevel at det nye forvaltningsorganet – Verneområdestyret for Trollheimen, skal vurdere søknaden og søker derfor pånytt om å få sette opp ei gammel høyløe til bruk som uthus på Plassetra.

Høyløa er på 3,7 x 3,7 m og har en høyde på 2,5 m. De ønsker å plassere den slik at den gjenskapte litt av det gamle tunet på setra. Begrunnelsen for å oppføre høyløa er at de har behov for mer plass til lagring av 2 sykler, ved, hoggstamme, trillebår, rive, ljà m.m.

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Formålet med vernet av Trollheimen landskapsvernområde er å ta vare på et særegent og vakkert fjellområde med skog og seterdaler, og et rikt plante- og dyreliv.

Trollheimen landskapsvernområde har et generelt byggeforbud og det er ikke tillatt å gjøre inngrep som kan endre landskapets karakter, jmf verneforskriftens kap. IV pkt. 1.1.

Omsøkt oppføring av ei gammel høyløe på Plassetra er å regne som oppføring av nytt bygg, og krever derfor dispensasjon fra verneforskriften kap. IV pkt 1.1.

Verneforskriften for Trollheimen LVO mangler hjemmel for å kunne gi tillatelse til nybygg / mindre byggearbeid, annet enn i forbindelse med etablerte næringsinteresser som jordbruk, reindrift og turistforeningsdrift. Ev eventuell tillatelse til oppsett av høyløe til bruk som uthus vil i denne saken gis med hjemmel i Naturmangfoldloven (NML) § 48. En dispensasjon gitt i medhold av NML § 48 forutsetter at tiltaket ikke strir mot formålet med vernet, og ikke truer verneverdiene. NML §§ 8 – 12 skal ligge til grunn ved vurderingene.

Miljøverndepartementet har 08.02.201 med hjemmel i NML § 62 gitt Verneområdestyret for Trollheimen forvaltningsmyndighet for Trollheimen landskapsvernområde (LVO). Forvaltningsmyndighet omfatter vedtak fattet i medhold av verneforskriftene og NML § 48.

Vurdering av saken

I forvaltningsplanen for Trollheimen heter det at søknader om dispensasjon for nybygg / tilbygg skal vurderes i hvert enkelt tilfelle på bakgrunn av kriterier som behov, byggets størrelse og funksjon, beliggenhet og tilknytning til annen bebyggelse. Både nye og eksisterende bygninger skal passe i omgivelsene, ha en begrenset størrelse og mest mulig ensartet og enkel form. Hytter av en slik størrelse at arealet dekker de funksjoner og behov en fritidsbolig er ment å fylle kan ikke påregne dispensasjon for tilbygg / nybygg. Det er ikke gitt noen størrelse i denne sammenheng, men forvaltningspraksis sier at hytter ikke bør overstige et samlet areal på 50 m², buer i fjellet mindre og hytter i regulerte hyttefelt har vært akseptert noe større.

For uthus har det vært sagt at disse skal være av beskjedent størrelse og ha funksjon som utedo, lagerplass for redskap, ved m.m. De skal ikke være innredet for opphold og overnatting. Forvaltningspraksis har vært å tillate uthus på opp til 10 m².

Forvaltningsplanen viser til at det er et mål å bevare seterbygningene som setre – modernisering bør skje ved innvendige endringer. Videre at all bygging skal være i tråd med tradisjonell og lokal byggeskikk, og skje med bruk av naturens egne materialer. Tilrettelegging av uteareal bør skje uten tekniske inngrep.

Naturmangfoldloven

§8 Kunnskapsgrunnlaget

Søker viser til behov for mer uthusplass, og har tidligere søkt om å få bygge et større uthus i 1999, og sette opp ei gammel høyløe til bruk som uthus i 2004-2005. Disse tidligere sakene er tidligere behandlet av Fylkesmannen i Sør-Trøndelag - klage på avslag om oppsett av høyløe ble i tillegg behandlet av Direktoratet for Naturforvaltning. Vurderingene fra de tidligere behandlingene supplerer øvrig kunnskapsgrunnlag i denne saken hentet fra verneplanen for Trollheimen, forvaltningsplanen for Trollheimen, bildearkiv over bygninger i Trollheimen og etablert forvaltningspraksis.

For byggesaker i Trollheimen er hovedtanken en differensiert praksis på hva som kan aksepteres av tiltak avhengig av hvor det enkelte bygg er og hvordan eventuell annen bebyggelse i området er. Videre at bygningsmessige inngrep / tillatelser ikke skal medføre flere boenheter.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilstrekkelig for å ta en avgjørelse i saken, og føre-var prinsippet (§9 i NML) er ikke nødvendig å benytte.

§10 Samlet belastning

Innenfor verneområdene i Trollheimen er det nær 100 setre / seteranlegg og mer enn dobbelt så mange hytter og buer. Innenfor vernegrensen i Jøldalen er det 14 setre / seteranlegg. På Jølhaugen, der Plassetra ligger, er flere seterbygninger samlokalisert.

Etablert forvaltningspraksis i Trollheimen er at uthus ikke skal overstige 10 m². Uthuset på Plassetra i dager på 8 m² – et ekstra uthus, som eventuell oppsett høyløa blir, gir et uthus areal dobbelt så stort som dagens anbefalte øvre grense for uthus. Seterhuset / hytta er på 32 m², dette tilsvarende mange av de øvrige seterhus i området.

Når en ikke kan skille andre tilsvarende saker på behov og eksisterende bygningstørrelse vil en eventuell tillatelse i denne saken kunne føre med seg en presedensfare, og en samlet belastningen over tid som vil medføre vesentlig endring av landskapet art og karakter.

§ 12 Miljøforsvarlige teknikker og lokalisering.

Høyløa er tenkt plassert der et tidligere sammenbygd seterfjøs/høyløe engang var, for å gjenskape den gamle tun-løsningen. Plassering av ei høyløe i bygningsmiljøet på Jølhaugen vil isolert sett ikke være miljømessig galt.

§ 48 Dispensasjon fra vernevedtak

Etter NML § 48 kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra et vernevedtak, dersom tiltaket ikke strir mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

Verneforskriften for Trollheimen mangler hjemmel for oppføring av bygninger /tilbygg / mindre byggearbeid på fritidsbebyggelse og bebyggelse der behovet er knyttet til fritidsbruk. Likevel blir det fra tid til annen gitt slike særlige tillatelser når behovet synes å være større enn ulempen ved inngrepet – forutsatt at vilkårene for å bruke NML § 48 for øvrig er oppfylt.

Vurdert i lys av verneforskriften for Trollheimen, der formålet er å ta vare på et vakkert fjellområde med skog og seterdaler og et rikt plante og dyreliv, vil ei høyløe oppført på

Jølhaugen ikke true verneformålet. En slik tillatelse vil heller ikke isolert sett påvirke verneverdiene nevneverdig, men presedenshensynet av en slik tillatelse vil kunne føre til mange nye bygninger innenfor Trollheimen landskapsvernområde – noe som vil påvirke både verneverdiene og verneformålet.

I en samlet vurdering synes derfor søkers nytte av tiltaket ikke å være stor nok i forhold til ulempen den samlede belastningen en tillatelse i denne saken på sikt vil kunne medføre. Det anbefales derfor å avslå søknad om oppføring av høyløe på Plassetra.

Kopi

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Fylkeshuset, 6404 Molde

Statens naturoppsyn, Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim

Direktoratet for naturforvaltning, Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim

Rennebu kommune, 7391 Rennebu.

Arkivsaksnr: 2012/3799-0

Saksbehandler: Hege Sæther Moen

Dato: 03.06.2013

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for Trollheimen	34/2013	28.06.2013

Hans Hoset - Søknad om bruk av bil for persontransport til Hosetsetra etter Jøldalsveien - Trollheimen landskapsvernområde, Rennebu kommune.

Søker:

Hans Hoset, Grindal, 7393 Rennebu.

Dokumenter i saken:

1. Søknad av 06.05.2013 fra Hans Hoset om tillatelse til transport med bil langs Jøldalsveien til Hosetsetra.

Søknaden vurderes iht.:

1. Forskrift for Trollheimen landskapsvernområde av 11.12.1987.
2. Forvaltningsplan for Trollheimen landskapsvernområde av august 2005
3. Naturmangfoldloven

Forvalters tilrådning

Søknad fra Hans Hoset imøtekommes. Med utgangspunkt i retningslinjer for bruk av Jøldalsvegen, og for å minimere motorferdselen gis tillatelsen til Jøldalen veglag med Hoset som sjåfør:

I medhold av verneforskriften for Trollheimen landskapsvernområde kap IV punkt 5.3 f), gis Jøldalen Veglag v/ Arne Stene, tillatelse til bruk av personbil etter følgende vilkår:

1. Tillatelsen gjelder for bruk av personbil på strekningen Kleva til Hosetsætra i Jøldalen.
2. Tillatelsen gjelder for én tur-retur i løpet av juli 2012.
3. Jøldal veglag er ansvarlige for løyvet. Oppdraget kan utføres av Hans Hoset på vegne av Jøldal veglag. Den som utfører oppdraget er også ansvarlig for at gitte vilkår blir fulgt.
4. Kjøring skal foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skade og ulempe for naturmiljø og mennesker. I tillegg til en generell oppfordring om å unngå motorisert ferdsel i helger og høgtider, er det fastsatt følgende kjøretidsbegrensninger:

Kjøreforbud i helgene og om natta fra kl. 10.00 på lørdager til kl. 16.00 på søndager.
Det er et generelt kjøreforbud mellom kl. 20.00 – 08.00, alle dager.

5. Dispensasjonen skal oppbevares sammen med vognkortet på kjøretøyet, og vises fram til oppsyn/politi eller andre når dette blir krevd. Brudd på vilkår, forskrifter eller lover vil medføre straffeansvar.

Annet lovverk og bestemmelser

Tillatelsen begrenser ikke grunneiers rett til å nekte motorferdsel på egen eiendom. Innehaver av dispensasjonen må selv se til at kjøring følger andre lover og forskrifter som regulerer motorferdsel i utmark.

Klagemulighet

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen stiles til Miljøverndepartementet, men sendes til Verneområdestyret for Trollheimen.

Søknaden

Hans Hoset søker om tillatelse til å bruke bil for å transportere sin mor, 86 år gamle Sigrid Hoset, til Hoset setra i løpet av sommeren 2013. Behovet er en tur/retur.

Sigrid Hoset har sterk tilhørighet til Hosetsetra i Trollheimen og bruker å tilbringe ei uke på setra i løpet av sommeren.

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Formålet med vern av Trollheimen landskapsvernområde er å ta vare på et særegent og vakkert fjellområde med skog og seterdaler, og et rikt plante- og dyreliv. I den forbindelse er stillhet, ro og fravær av motordur en viktig kvalitet for både dyr og mennesker. Det er en overordnet nasjonal målsetting å holde omfanget av motorisert ferdsel i utmark på et nødvendig minimum, både i og utenfor verneområdene.

I verneforskriften for Trollheimen kap IV punkt 5.1 framgår at "*motorisert ferdsel er forbode, likeeins lågtflyging og landing med fly eller helikopter*". Det er åpning i verneforskriften for å kunne gi tillatelse til en del nytteformål. Persontransport med motorkjøretøy er ikke en av disse formål.

I særlige tilfeller kan det åpnes for omsøkte tiltak etter verneforskriften kap IV punkt 5.3 f):
«Forvaltningsstyresmakta kan gje løyve til motorferdsel når andresærlege grunnar ligg føre. Før eit løyve i tilfelle vert gjeve, skal trongen haldast opp mot moglege skadar og ulemper og vurderast i høve til eit mål om å redusere motorferdsla til eit minimum.»

Miljøverndepartementet har 8.2.2011 i medhold av Naturmangfoldloven (NML) § 62 delegert forvaltningsmyndigheten til Verneområdestyret for Trollheimen for dispensasjoner etter verneforskriften og NML § 48.

Alle dispensasjoner skal vurderes etter NML §§ 8-12.

Vurdering av saken

Søkers mor har med bakgrunn i alder og sykdom (legeattest ikke vedlagt) behov for transport inn til Hosetsetra, og traktor er ikke egnet kjøretøy.

I forvaltningsplanen for Trollheimen framgår det at søknad om persontransport med begrunnelse i bevegelsehemming skal vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. Det vil stilles krav til legeerklæring, og ellers legges vekt på hvilken tilknytning den enkelte har til området og om det er mulig å kombinere transporten med andre nødvendige kjøreoppdrag. Med bakgrunn i at transporten foregår etter vei er saken tilstrekkelig opplyst uten noen legeerklæring.

I forvaltningsplanen for Trollheimen kap 9.3.18 Veier, går det fram at Jøldalsveien ikke skal åpnes for annen transport enn den rettighetshaverne har tillatelse til med traktor. Det har vært viktig å hindre en utvikling der transporten skjer med bil / ATV eller annet motorisert kjøretøy. Dette for å holde omfanget av motorferdselen på et minimum og forhindre oppgradering av veien til biltrafikk.

Ved tidligere søknader om transport der formålet er persontransport og innebærer bruk av bil har tillatelsen vært gitt til Jøldalen Veglag, som stiller sjåfør og eventuelt koordinerer flere transportbehov sammen. Ved tilsvarende behandling i 2012 ble leder i veglaget Arne Stene kontaktet per telefon, og veglaget stiller seg positive til å videreføre denne praksisen.

§ 8 kunnskapsgrunnlaget

Det vises til søkers opplysninger og tidligere praksis i tilsvarende sak, samt forvaltningsplanens kap. 9.3.17. og 9.3.18 som grunnlag for behandling av denne saken. Kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig til å kunne behandle saken, og § 9 føre-var-prinsippet er derfor ikke aktuelt i denne saken.

§ 10 økosystemtilnærming og samlet belastning

Motorferdselen skjer etter eksisterende traktorvei i Jøldalen/ Svartådalene. Støy er den største belastningen for miljøet, så lenge transportomfanget er lavt og ikke medfører behov for oppgradering eller vedlikehold av veien som har en svært enkel standard.

Støy etter veien sommerstid vil hovedsakelig medføre forstyrrelse for turgåere i området. Ved å bruke kjøretidsbestemmelsene som gjelder for Trollheimen vil ulempene ved motorferdselen reduseres til et akseptabelt minimum.

Belastningen på verneverdiene ved det omsøkte tiltaket i seg selv er ikke stor, da det er særlig støy som er belastningen. Det er derimot viktig å holde omfanget av motorferdsel på minimum for å redusere behovet for vedlikehold / oppgradering av veien.

All nødvendig transport innenfor p-plass ved Kleva skal i tråd med gjeldende retningslinjer utføres med traktor etter setervegen. Vanligvis vil personer med spesiell tilknytning til setrene i Jøldalen / Svartådalene som er avhengig av transport, ha mulighet til å sitte på med setereierne i forbindelse med nødvendig nærings- og nyttekjøring med traktor. Når persontransport ikke kan kombineres med nærings- og nyttekjøring med traktor oppfordres det til å bruke hesteskyss eller annen ikke-motorisert transport. I særlige tilfeller når andre muligheter ikke kan benyttes, kan det gjøres unntak fra retningslinjene for bruk av Jøldalsvegen og verneforskriften for Trollheimen landskapsvernområde for bruk av bil. Forutsetningen er da at det dreier seg om et særlig behov (funksjonshemming / sykdom), og at personen det ønskes transport til har nær tilknytning til Jøldalen / Svartådalene.

Hvis det åpnes for transport med bil er det en forutsetning at transporten skjer i regi av Jøldalen Veglag, og at slike turer kombineres / samkjøres slik at kjøringen med bil langs Jøldalsvegen /

Svartådalsvegen blir så liten som mulig. En slik løsning vil bidra til å redusere den samla belastningen på verneområdet.

§ 11 kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Dette prinsippet er ikke aktuelt i denne sak.

§ 12 miljøforsvarlig teknikker og driftsmetoder

Bruk av personbil er ikke tillatt innover Jøldalsvegen. I dette tilfellet vurderes det likevel å være eneste mulige metode for å få imøtekomme søkers ønske.

Jf. retningslinjer for persontransport i Trollheimen skal det stilles vilkår om legeerklæring. Verneområdeforvalteren vurderer saken slik at det er like mye alder som sykdom som fører til behovet for motorisert transport og da med bil istedenfor traktor for å gi Sigrid Hoset en behageligst mulig transport.

Med bakgrunn i Sigrid Hosets tilknytning til området og høye alder/ helsesituasjon anbefales det å åpne for omsøkte transport. Løyvet gis til Jøldal veglag for at de skal kunne koordinere dette med eventuelle andre transportoppdrag. Søker kan på vegne av veglaget utføre transporten.

Kopi:

Hans Hoset, Grindal, 7393 Rennebu

Jøldalen Veglag v/ Arne Stene, Grindal, 7393 Rennebu

Rennebu kommune, Berkåk, 7391 Rennebu

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Fylkeshuset, 6404 Molde

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Postboks 4710, Sluppen, 7468 Trondheim

Statens naturoppsyn, Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim

Direktoratet for naturforvaltning, Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim

Arkivsaksnr: 2013/3421-0

Saksbehandler: Hege Sæther Moen

Dato: 04.06.2013

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for Trollheimen	35/2013	28.06.2013

Gunnar Erik Walseth - Søknad om motorferdsel i næring til utleiehytte i Innerdalen landskapsvernområde, Sunndal kommune.

Søker:

Gunnar Erik Walseth, 6620 Ålvundeid.

Dokumenter i saken:

1. Søknad av 23.05.2013 fra Gunnar Erik Walseth om tillatelse til transport med bil langs til hytte i Innerdalen.

Søknaden vurderes iht.:

1. Vernebestemmelser for Innerdalen landskapsvernområde av 17.06.1977.
2. Forvaltningsplan for Trollheimen landskapsvernområde av august 2005
3. Naturmangfoldloven

Forvalters tilrådning

Verneområdestyret for Trollheimen gir Gunnar Erik Walseth dispensasjon fra verneforskriften for Innerdalen landskapsvernområde kap. IV punkt 11, for bruk av bil fra Nerdalen til hytta «Øya» i Innerdalen. Tillatelsen er gitt med hjemmel i Naturmangfoldloven § 48.

Vilkår

1. Tillatelsen gjelder for transport av bruk av bil med registreringsnummer VF 96862 og VF 31761, samt traktor med registreringsnummer VV 1249, til transport av varer og tyngre utstyr etter vegen frå Nerdalen til "Øya" i Innerdalen.
2. Gjelder for inntil 3 tur/retur per år fram til 31. desember 2015.
3. Løyvet er knytt til gnr 91 bnr 76. Gunnar Erik Walseth og Lorentz Walseth er sjåfører og ansvarlig for at vilkåra blir fulgt.
4. Kjøring skal foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skade og ulempe for naturmiljø og mennesker. I tillegg til en generell oppfordring om å unngå motorisert ferdsel i helger og høgtider. Det er fastsatt kjøreforbud fra kl. 10.00 på lørdager til kl. 16.00 på søndager og mellom kl. 20.00 – 08.00 øvrige dager.

5. Det skal føres kjørebok, som sammen med tillatelsen medbringes og vises fram til oppsyn/politi eller andre når dette blir krevd. Brudd på vilkår, forskrifter eller lover vil medføre straffeansvar.

Det presiseres at tillatelsen er knyttet til kjøring med et lastebehov. Det er ikke tillatt å bruke motorkjøretøy i verneområdet med det formål å frakte personer, bagasje og proviant av bekvemmelighetsgrunner.

Annet lovverk og bestemmelser

Tillatelsen begrenser ikke grunneiers rett til å nekte motorferdsel på egen eiendom. Innehaver av dispensasjonen må selv se til at kjøring følger andre lover og forskrifter som regulerer motorferdsel i utmark.

Klagemulighet

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen stiles til Miljøverndepartementet, men sendes til Verneområdestyret for Trollheimen.

Søknaden

Gunnar Erik Walseth søker om å få bruke bil langs Jeepveien til hytta «Øya» i Innerdalen. Hytta leies ut både på helg og ukebasis hele året. Transportbehovet er knyttet til frakt av varer, sengetøy, ved, gass og materialer til vedlikehold, samt persontransport i forbindelse med rydding / vasking og vedlikeholdsarbeid.

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Formålet med vern av Innerdalen som landskapsvernområde er *å bevare et vakkert naturlandskap som på grunn av topografi, vassdrag og vegetasjon har betydelig rekreativ og naturvitenskapelig verdi*. I den forbindelse er stillhet, ro og fravær av motordur en viktig kvalitet for både dyr og mennesker. Det er en overordnet nasjonal målsetting å holde omfanget av motorisert ferdsel i utmark på et nødvendig minimum, både i og utenfor verneområdene.

Av vernebestemmelsene Kap IV punkt 11. framgår følgende om motorferdsel:

«Trafikk med motorisert kjøretøy til land og til vanns og landing med luftfartøy er forbudt. Unntatt er nødvendig transport i forbindelse med bosettingen, seterbrukene, driften av de to turisthyttene, politi- og ambulansetjeneste, oppsynet med landskapsvernområdet og vannkraftanlegget ved Langvatnet.»

Søkers behov for motorferdsel er ikke dekket av unntak nevnt i punkt 11. En eventuell tillatelse må gis i medhold av Naturmangfoldloven § 48.

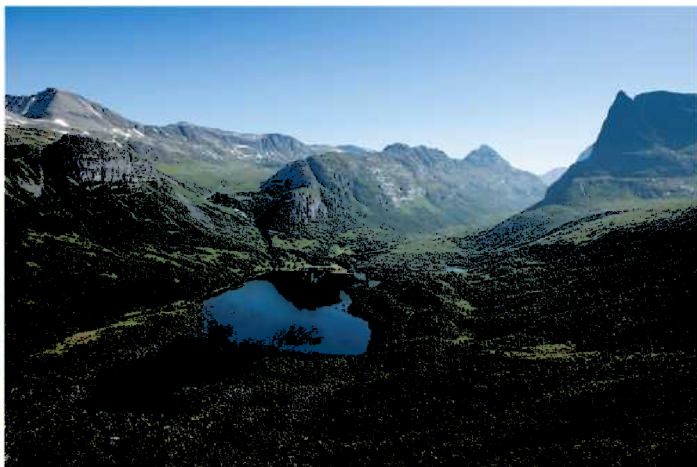
Miljøverndepartementet har 8.2.2011 i medhold av Naturmangfoldloven (NML) § 62 delegert forvaltningsmyndigheten til Verneområdestyret for Trollheimen for dispensasjoner etter verneforskriften og NML § 48.

Alle dispensasjoner skal vurderes etter NML §§ 8-12.

Vurdering av saken

Søker driver jordbruk og utleie av hytta «Øya» i Innerdalen. Han har behov for å transportere varer, ved, tyngre utstyr og materialer til vedlikehold med bil etter Innerdalsveien til hytta.

Initiativet til vern av Innerdalen oppstod for å sikre dalen fra omfattende vasskraftutbygging. Som det framgår av verneformålet er landskapet, med topografi, vegetasjon og vassdrag sikret for rekreativ og vitenskapelig verdi. Innerdalen har vært spesielt viktig for klatreturistene. Innerdalshytta har vært drevet som turisthytte fra 1890. Renndølsetra drives fremdeles på tradisjonelt vis som seter - i kombinasjon med turisthytte.

Innerdalen – foto Øyvind Leren

Innerdalen er egnet både for aktivitet / turer av lengre varighet og for dagsturopplevelser, med merkede ruter fra Todalen, Storlidalen, Gjøra, Fahle og fra parkering Nerdalen.

§ 8 kunnskapsgrunnlaget

På Innerdalshytta er det fast bosetting og det drives turisthytte. På Renndølsetra er det aktiv seterdrift i kombinasjon med drift av turisthytte. Foruten Renndølsetra og Innerdalshytta finnes noen få spredte hytter i området.

Jeepvegen fra Nerdalen til Innerdalshytta kan i medhold av verneforskriften brukes med bil / traktor i forbindelse med bosettingen på Innerdalshytta, seterdriften på Renndølsetra og driften av de to turisthyttene. Persontransport av turister / besøkende er ikke regnet som innenfor driften av turisthyttene, og kan sammen med øvrig motorferdsel bare skje etter dispensasjon fra verneforskriften / NML § 48.

Som det framgår av forvaltningsplanen for Trollheimen, som også er retningsgivende for Innerdalen, skal det være rom for motorferdsel knyttet til tradisjonell jordbruks-, reindrifts- og turistforeningsdrift. Enkelt hytter som leies ut er ikke å regne som turistforeningsdrift, og kommer heller ikke inn under det tradisjonelle jordbruksbegrepet.

I jordbrukssammenheng vil utleie av hytte, som i denne saken, regnes som en del av det utvidede landbruksbegrepet, der driver skal kunne utnytte hele gårdens ressursgrunnlag areal-/byggnings- og personalmessig. Derfor er det noe mer restriktiv praksis i motorferdselsaker knyttet til utleievirksomhet, opplevelsesaktivitet, jakt og fiske osv. Det kan åpnes opp for nødvendig transport av varer, tyngre utstyr og materialer til vedlikehold av eksisterende bygninger.

Kunnskapsgrunnlaget i saken, hentet fra søknad og samtale med søker samt forvaltningsplanen for Trollheimen, synes å være tilstrekkelig for å ta en beslutning i saken og § 9 føre-var-prinsippet vurderes ikke nødvendig å benytte.

§ 10 økosystemtilnærming og samlet belastning

Omsøkt motorferdselen vil skje etter eksisterende vei, slik at støy er den største belastningen på verneverdiene så lenge transportomfanget er lavt og ikke fører til behov for oppgradering eller vedlikehold av veien.

Med vei inn i området er det en viktig forvaltningsmessig balansegang hva veien kan brukes til. Motorferdselen bør holdes på et minimum, av hensyn på veistandard / vedlikeholdsbehov og for turgåere / besøkendes opplevelse.

I dag er det hovedsakelig transport i knyttet til Innerdalshytta og Renndølsetra som utgjør motorferdselen i området. Det er få andre hytter i Innerdalen som kan tenkes å fremme tilsvarende søknader, den samlede belastningen for området synes derfor ikke å være for stor til å kunne åpne for omsøkt transport i denne saken. Det er likevel viktig å sette et tak på antall turer. I henhold til forvaltningsplan og forvaltningspraksis i Trollheimen kan det gis 3 turer per år. I særlige tilfeller og i tilknytning til tradisjonell jordbruksdrift og turistforeningsdrift kan det åpnes for flere turer - eventuelt uten regulering, slik som til Renndølsetra og Innerdalshytta. Faren for presedens tilsier at det ikke kan åpnes for flere enn 3 turer i tilknytning til utleie av enkelt hytter – heller ikke når dette skjer som del av landbruksnæring. En slik praksis i Innerdalen vil ha overføringsverdi til de andre verneområdene i Trollheimen.

§ 11 kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Dette prinsippet er ikke aktuelt i denne sak.

§ 12 miljøforsvarlig teknikk og driftsmetoder

Bruk av personbil vurderes å være riktig metode for nødvendig varetransport til hytta Øya. Det forventes at all nødvendig transport, også for vintersesongen planlegges slik antall turer holdes på et minimum.

En eventuell tillatelse i denne saken kan ikke gis i medhold av verneforskriften for Innerdalen LVO, og må derfor vurderes etter NML § 48. I henhold til NML § 48 kan det gjøres unntak fra et vernevedtak dersom tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Begge vilkårene må være oppfylt dersom det skal kunne gis dispensasjon etter dette alternativet. Hvis vilkårene for å gi dispensasjon er oppfylt, vil det bero på en skjønnsmessig og konkret vurdering om dispensasjon *bør* gis.

Innerdalen er vernet med formål «*å sikre landskapet, med topografi, vegetasjon og vassdrag sikret for rekreativ og vitenskapelig verdi*». Motorferdsel generelt er til forstyrrelse for utøvelsen av friluftslivet, og rekreasjonen nevnt i verneformålet. Når motorferdselen er knyttet til nyttetransport i et begrenset omfang, til tider det ikke er mange som ferdes – vil forstyrrelsen ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, og vil heller ikke være i strid med verneformålet.

Vilkårene for å bruke § 48 synes oppfylt, og i en samlet vurdering anbefales det å åpne for inntil 3 tur/retur per sesong med bil for nødvendig transport av varer og tyngre utstyr i forbindelse med utleiedrift av hytta «Øya».

Kopi:

Sunn dal kommune, 6601 Sunndal

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Fylkeshuset, 6404 Molde

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Postboks 4710, Sluppen, 7468 Trondheim

Statens naturoppsyn, Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim

Direktoratet for naturforvaltning, Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim

Arkivsaksnr: 2013/800-0

Saksbehandler: Hege Sæther Moen

Dato: 11.06.2013

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for Trollheimen	36/2013	28.06.2013

Advokatfirma Stamnes og Engelsen - Klage på Verneområdestyrets vedtak i VO sak 20/2013 - Arkeologiske undersøkelser innenfor Trollheimen landskapsvernområde, Rindal, Surnadal, Rennebu og Oppdal kommuner.

Klager:

Advokatfirma Stamnes og Engelsen ved John J. Stamnes på vegne av Oppdal Bygdeallmenning, Gudmund Kårvatn, Wenke og Hallvard Storli, Halle og Husby grunneierlag og Vindøldalen utmarkslag.

Dokumenter i saken:

1. Søknad av 28.januar 2013 fra Saemien Sijte ved Birgitta Fossum
2. Epost av 19.02.2013 fra Therese Hellqvist vedrørende opplysninger begrenset offentlighet (gps-koordinater og kart med inntegnet stedsangivelser)
3. Utskrift av møtebok fra Oppdal bygdeallmenning av 18.02.2013
4. Brev fra Verneområdestyret for Trollheimen med orientering om vedtak i VO sak 20/2013, med vedlagt saksframlegg.
5. Klage på Verneområdestyret vedtak – brev av 13.05.2013 fra Advokatfirma Stamnes og Engelsen ved John J. Stamnes, på vegne av Oppdal Bygdeallmenning, Gudmund Kårvatn, Wenke og Hallvard Storli, Halle og Husby grunneierlag og Vindøldalen utmarkslag.
6. Brev fra Verneområdestyret for Trollheimen til Advokat John J. Stamnes av 21.05.2013 med frist til å komme med supplerende opplysninger til innsendt klage av 13.05.2013.
7. Brev fra Advokatfirma Stamnes og Engelsen ved John J. Stamnes av 07.06.2013.
8. Kopi av epost fra Saemien Sijte ved Erik Nordberg til Oppdal Bygdeallmenning av 23.05.2013.

Saken vurderes iht.:

1. Forskrift for Trollheimen landskapsvernområde av 11.12.1987
2. Forvaltningsplan for Trollheimen av august 2005
3. Naturmangfoldloven

Forvalters tilrådning

Verneområdestyret for Trollheimen opprettholder sitt vedtak av 18.04.2013 der Stiftelsen Saemien Sijte / Sør Samisk Museum og Kultursenter gis tillatelse til å utføre arkeologiske

undersøkelser slik det framgår av søknaden. Tillatelsen er gitt med hjemmel i Naturmangfoldloven § 48.

Begrunnelsen for ikke å imøtekomme klagen er at det ikke foreligger nye momenter i saken som ikke var kjent ved behandling av saken den 18.04.2013. I tillegg har Saemien Sijte imøtekommet Oppdal bygdeallmenings krav om en ekstra arkeolog - fra Vitenskapsmuseet i Trondheim.

Klagen får ikke oppsettende virkning mens klagebehandlingen pågår. Årsaken er at ulempen for søker vil være lang tids utsettelse av planlagt forskningsarbeid. Arbeidet er en del av et større prosjekt som nå er inne i slutten av prosjektperioden. For klagerne vil undersøkelsen ikke medfører noen uopprettelig skade eller tap.

Det understrekes at Verneområdestyret gir sin tillatelse til arkeologiske utgravinger etter verneforskriften for Trollheimen landskapsvernområde med hjemmel i Naturmangfoldloven § 48, og berører ikke de eventuelle privatrettslige forhold, eller forhold regulert av annet lovverk.

Klagen

Advokatfirma Stamnes og Engelsen ved John J. Stamnes, klager på vegne av Oppdal Bygdeallmenning, Gudmund Kårvatn, Wenke og Hallvard Storli, Halle og Husby grunneierlag og Vindøldalen utmarkslag, på verneområdestyret for Trollheimens vedtak av 18.04.2013 i VO-sak 20/2013.

Kort sammenfattet pekes det i klagen på manglende saksbehandling og forsøk på å forbigå forvaltningslovens krav til saksbehandling, hemmeligholdelse av informasjon og skulte agendaer for vedtak. Det pekes også på at Verneområdestyret ikke har hensyntatt kravet fra Oppdal bygdeallmenning behandlingen av saken.

Advokat John J. Stamnes ber på vegne klagerne om at klagen får oppsettende virkning

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Formålet med vern av Trollheimen landskapsvernområde er å ta vare på et særegent og vakkert fjellområde med skog og seterdaler, og et rikt plante- og dyreliv.

I verneforskriften for Trollheimen landskapsvernområde kap IV punkt 1.1 framgår at « *alle inngrep som vesentlig kan endre karakteren til landskapet er forbodne* ». Videre er det gitt en del eksempler som i punkt 1.1.a) « *...uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, lausbryting og fjerning av stein, mineraler eller fossiler...* »

En eventuell dispensasjon til arbeidene som skal gjennomføres i denne saken må gis med hjemmel i Naturmangfoldloven (NML) § 48.

Miljøverndepartementet har 8.2.2011 i medhold av Naturmangfoldloven (NML) § 62 delegert forvaltningsmyndigheten til Verneområdestyret for Trollheimen for dispensasjoner etter verneforskriften og NML § 48.

Alle dispensasjoner skal vurderes etter NML §§ 8-12.

Vurdering av saken

Verneområdestyret har gitt tillatelse til at Saemien Sijte kan gjennomføre arkeologiske undersøkelser i 6 områder med til sammen 9 kulturminner, som antas å være samiske kulturminner. Alle kulturminnene som skal undersøkes har fredningsgrad automatisk fredet kulturminne, og 3 av dem er i tillegg begrenset offentlighet - av den grunn er en del informasjon og bilder/ kart ikke vedlagt de offisielle sakspapirene.

De tekniske inngrepene ved undersøkelsen er at torv fjernes i et område på ca 1 m² - torven legges tilbake etter at området er nærmere undersøkt, og eventuelle prøver tatt.

Søknad om tillatelse til inngrep i automatisk fredede kulturminner etter Lov om kulturminner § 8 er sendt Sametinget, og grunneiere som eier områder med kulturminner som skal undersøkes har fått kopi av søknaden, og er bedt om å gi tilbakemelding på om de har noen innvendinger på planlagt arbeid.

Verneområdestyret har etter behandling av saken informert de samme grunneierne om sitt vedtak. Verneområdestyret videreførte ikke kravet fra Oppdal Bygdeallmenning i sitt vedtak, da dette er en sak mellom tiltakshaver og grunneier. Det synes ikke riktig av Verneområdestyret å stille krav som ikke har betydning for selve inngrepet, eller utfallet av saken i behandling i forhold til verneforskriften. I epost av 23.05.2013 framgår det at det har vært dialog mellom Oppdal Bygdeallmenning og tiltakshaver, og at Saemien Sijte har imøtekommet kravet om en ekstra arkeolog - fra Vitenskapsmuseet i Trondheim.

Å vurdere flere grunneiere og rettighetshavere som parter i denne saken er ikke en oppgave for verneområdestyret. Verneområdestyret skal vurdere om det fysiske inngrepet kan skje uten å skade verneverdiene nevneverdig eller true verneformålet.

I klagen vises det til at alle som var involvert i «*landskapsvernområdesaken, og ikke minst Trollheimenskjønnnet*» er berørte parter i denne saken. I ytterste forstand kan alle de nevnte over bli berørt av eventuelle resultater fra Saemien Sijtes forskningsarbeid. Likevel gjelder denne konkrete saken for Verneområdestyret en dispensasjon fra verneforskriftene med hjemmel i § 48 i NML, og ikke de eventuelle privatrettslige forhold mellom mulige framtidige parter som følge av eventuelle resultater fra forskningsarbeidet. Dette er bakgrunnen for at verneområdestyret har informert grunneiere på de aktuelle lokalitetene som skal undersøkes for å sikre at de er kjent med undersøkelsene som planlegges. I søknaden, som ligger offentlig tilgjengelig blant saksdokumentene på verneområdestyrets hjemmeside <http://www.nasjonalparkstyre.no/Trollheimen/>, går det tydelig fram hvem som er berørte grunneiere i denne konkrete arkeologiske utgravingen – se søknadens vedlegg 1 s.1. Det framgår videre at berørte grunneiere har fått kopi av søknaden, og at de innen 6 uker skal melde eventuelle innsigelser til verneområdestyret for Trollheimen.

Følg link under og se sak 20/2013:

http://www.nasjonalparkstyre.no/Documents/Trollheimen_dok/M%c3%b8teinnkalling%20VO%2018.04.2013.pdf?epslanguage=no

Advokat John J. Stamnes ber på vegne klagerne om at klagen får oppsettende virkning. Med bakgrunn i at ulempen for søker vil være lang tids utsettelse av planlagt forskningsarbeid, og kanskje helt bortfall da prosjektet som står for undersøkelsene går mot slutten av sin prosjektperiode. For Klagerne vil gjennomføring av undersøkelsene ikke føre til noen uopprettelig skade eller direkte tap. Hvilken kunnskap undersøkelsene vil kunne bringe synes ikke å være grunn for å forhindre gjennomføring av undersøkelsene. På denne bakgrunn innstilles det på å ikke imøtekomme kravet om oppsettende virkning, jf. § 42 i forvaltningsloven.

§ 8 kunnskapsgrunnlaget

Verneområdestyret hadde i sin behandling av sak 20-2013 et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag basert på søknad og beskrivelse av det forholdsvis beskjedne fysiske tiltaket undersøkelsene medfører. Undersøkelsene vil frambringe ny kunnskap om den historiske bruken av området, noe som ansees som positivt. Bruk av føre-var-prinsippet § 9 ikke er ikke nødvendig.

§ 10 økosystemtilnærming og samlet belastning

Vurdert i forhold til verneformål og verneverdier/naturverdier er belastningen ved tiltaket for området minimalt. Det vil bli flyttet på torv på inntil 1 m² på 9 undersøkelsesområder – torven vil senere legges tilbake.

All materiale som skal brukes fraktes manuelt, slik at tiltaket ikke medfører noe behov for motorisert transport.

§§ 11 og 12 vurderes som ikke relevante i denne sak da tiltaket er svært lite og ikke medfører varige spor i landskapet.

§ 14 vektlegging av andre viktige samfunnsinteresser og samiske interesser

Undersøkelsene vil gi viktig ny informasjon om kulturminner – som antas å være samiske. Kunnskapen vil være av stor interesse for det samiske samfunn og deres utøvelse av reindrift i Trollheimen.

§ 48 Dispensasjon fra vernevedtak

Verneforskriften for Trollheimen LVO har ikke hjemmel for å gi tillatelse til arkeologiske utgravinger. En eventuell tillatelse må derfor vurderes etter § 48 i NML. NML § 48 kan bare brukes dersom tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

Omsøkt tiltak er lite og vil ikke påvirke hverken landskapets art og karakter eller verneformålet for Trollheimen landskapsvernområde nevneverdig. Heller ikke verneverdiene vil forringes av utgravningene, der jord / stein vil settes tilbake etter endt undersøkelse / prøvetaking.

Samlet vurdering i saken er at kunnskapen som undersøkelsene vil frambringe er av stor interesse for det samiske samfunn. Sammen med inngrepenes enkle omfang synes det riktig å gi nødvendig tillatelse fra verneforskriften for Trollheimen landskapsvernområde. Tillatelsen kan gis med hjemmel i NML § 48.

Klagen har ikke lagt fram nye opplysninger som gjør at verneområdestyret kan vektlegge saken på annen måte enn da den først ble behandlet den 18.04.2013. Klagen viser at eventuelle resultater av undersøkelsene bekymrer grunneiere i Trollheimen, men dette er ikke noe som skal vektlegges av verneområdestyret ved behandling av en søknad om å få gjennomføre arkeologiske undersøkelser – kunnskapsinnhenting i fjellområdene i Trollheimen.

Kopi:

Statens naturoppsyn, Postboks 5672 Sluppen, 7485 TRONDHEIM
Direktoratet for naturforvaltning, Postboks 5672 Sluppen, 7485 TRONDHEIM
Reindriftsforvaltningen i Sør-Trøndelag/Hedmark, Pb 121, 7361 RØROS
Rennebu kommune, 7391 RENNEBU
Oppdal kommune, 7340 OPPDAL
Surnadal kommune, 6650 SURNADAL
Rindal kommune, 6657 RINDAL

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, fylkeshuset, 6404 MOLDE
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Postboks 4710 Sluppen, 7468 TRONDHEIM

Till Trollheimens Vernområdestyret for Trollheimen

Søknad om dispensasjon fra naturvernloven

Stiftelsen Saemien Sijte – Sørsamisk museum og kultursentrum ansöker om dispens från naturvernloven och Trollheimens landskapsvernforskrifter för att genomföra arkeologiska undersökningar inom Trollheimens Landskapsvernområde. Ansökan gäller forskningsundersökningar.

Ansökan om tillatelse til inngrep i automatisk fredet kulturminne etter Lov om kulturminner av 9. juni 1978nr. 50, §§ 8 første ledd, har skickats i sin helhet till Sametinget, (kopia av ansökan skickas med som bilaga). Stiftelsen Saemien Sijte önskar genomföra undersökningarna under fältsäsongen 2013, under perioden juli till september.

All transport av fältmaterial in till undersökningsområdet ska företas till fots. Undersökningsytan kommer att avtorvas för hand och när undersökningarna är avklarade kommer markytan/vegetationen att återställas. Undersökningarna gäller sex lokaler och totalt nio stycken kulturminnen. Kulturminnena kommer att delundersökas och den maximala undersökningsytan per kulturminnen kommer att vara 1m².

Askeladden idnr	Lokalnamn	Kommun	Fylke	Kartblad	Gnr/bnr
140299	Svarthatten	Rindal	Møre og Romsdal	Trollhetta 1520/4	4/14
140300	Svarthatten	Rindal	Møre og Romsdal	Trollhetta 1520/4	4/14
160567	Todalsberga	Rindal	Møre og Romsdal	Trollhetta 1520/4	4/14
140298	Øyasæter	Rennebu	Sør- Trøndelag	Trollhetta 1520/4	168/1
140296	Øyasæter	Rennebu	Sør- Trøndelag	Trollhetta 1520/4	168/1
160308	Solhaugtjønna	Oppdal	Sør- Trøndelag	Trollhetta 1520/4	356/1
160509	Storbekkøyan	Oppdal	Sør- Trøndelag	Trollhetta 1520/4	356/1
160513	Storbekkøyan	Oppdal	Sør- Trøndelag	Trollhetta 1520/4	356/1
140332	Tovatnet	Surnadal	Møre og Romsdal	Romfo 1420/2	140/1

Sign:

Daglig leder: **Birgitta Fossum**
Direkte innvalg: + 47 94 01 70 20
birgitta.fossum@saemiensijte.no

Søknad

Søknad om tillatelse til inngrep i automatisk fredet kulturminne etter Lov om kulturminner av 9. juni 1978 nr. 50, § 8 første ledd.

Les veiledning på side 4
før søknad fylles ut

Til
(søknaden skal sendes rette Fylkeskommune/Byantikvaren/Sametinget)

1	Søkerens navn (Slektsnavn, for- og mellomnavn)	Telefon / e-post
	Stiftelsen Saemien Sijte - Sørsamisk museum og kultursentrum	+4774138000/post@saemiensijte.no
	Adresse	
	Flatbostad N-7760 Snåsa	
2	Tiltakshavers navn	Telefon / e-post
	Daglig leder: Birgitta Fossum	+4794017020/birgitta.fossum@saemiensijte.no
	Adresse	
	Flatbostad N-7760 Snåsa	
3	Grunneiers navn	Telefon / e-post
	Flere grunneier se vedlegg 1 for mer informasjon	
	Adresse	
4	Eiendommens navn	Gnr / bnr
	Flere grunneier se vedlegg 1 for mer informasjon	Flere Gnr/bnr se vedlegg 1 for mer info
	Kommune	Fylke
	Rindal, Rennebu, Oppdal, Surnadal	Møre og Romsdal fylke, Sør-Trøndelag fylke

5 Planlagt tiltak

☐ Bygning	<input type="text"/>
☐ Jordbruk	<input type="text"/>
☐ Skogbruk	<input type="text"/>
☐ Vei	<input type="text"/>
☐ Grustak	<input type="text"/>
☐ Grøft	<input type="text"/>
☐ Arrangement	<input type="text"/>
☒ Forskning	Arkeologiska forskningsundersökning
☐ Annet	<input type="text"/>

**6 Utfyllende beskrivelse av tiltaket, planlagt oppstart og varighet
(kan leveres på eget ark)**

Se vedlegg 1.

7 Budsjett for gjennomføring av tiltaket

Se vedlegg 1

8 Begrunnelse for tiltaket

Se vedlegg 1.

9 Alternativer

Se vedlegg 1.

10 Kulturminne

Se vedlegg 2.

11 Arealplanstatus

Forvaltningsplan for Trollheimen landskapsvernområde. 2005. Møre og Romsdal fylke

12 Vedlegg

Kart

Se vedlegg 3, 4, 5, 6, 7, 8

Plantegninger

Fotografier

Annet

Skisser

vedlegg 1 & 2

Dato:

28.01.2013

Søkers underskrift

Doragitta Fossun

Fylles ut av FK/Sametinget/Byantikvaren

13 Dato mottatt søknad

14 Askeladden id. nr

15 Kulturminnetype

16 Type konflikt:

- Skade/ødelegge**
- Fjerne**
- Skjule**
- Tildekke**
- Utilbørlig skjemme**
- Annet**

17 Tiltaksstatus

- Offentlig** **Større privat** **Mindre privat**

18 Andre relevante opplysninger

Vedlegg 1.

Søknad

Søknad om tillatelse til inngrep i automatisk fredet kulturminne etter Lov om kulturminner av 9. juni 1978nr. 50, §§ 8 første ledd.

1. Søkernes navn: Birgitta Fossum daglig leder ved Saemien Sijte.

Adress: Flatbostad N-7760 Snåsa,
E-post: post@saemiensijte.no, t
Telefon: +47 74 13 80 00

Daglig leder: **Birgitta Fossum**
Direkte innvalg: + 47 94 01 70 20
birgitta.fossum@saemiensijte.no

2. Tiltakshaverens navn:

Saemien Sijte – Sørsamisk museum og kultursenter

Birgitta Fossum daglig leder ved Saemien Sijte

Adresse: Flatbostad N -7760 Snåsa,
E-post: post@saemiensijte.no,
Telefon: +47 74 13 80 00

Daglig leder: **Birgitta Fossum**
Direkte innvalg: + 47 94 01 70 20
birgitta.fossum@saemiensijte.no

3. Grundägare:

Berörda markägarna har fått kopia utskickad en av ansökan. Markägare uppmanas att inom 6 veckor meddela Trollheimens landskapsvernområde styrelse om de har invändningar mot att undersökningarna genomförs.

Gnr/bnr	Markägare	Adress till markägare	Juridiska ägarförhållanden
4/14	Renander Sigvart Bertil	Nerskogen, 7393, Rennebu	Enkeltperson, E
4/14	Renander Sigvart Bertil	Nerskogen, 7393, Rennebu	Enkeltperson, E
4/14	Renander Sigvart Bertil	Nerskogen, 7393, Rennebu	Enkeltperson, E
168/1	Haugen Ola G	Voll, 7393, Rennebu	Enkeltperson, E
168/1	Haugen Ola G	Voll, 7393, Rennebu	Enkeltperson, E
356/1	Oppdal Bygdeallmenning	Postboks 73, 7341 Oppdal	Annen juridisk person (Anna)
356/1	Oppdal Bygdeallmenning	Postboks 73, 7341 Oppdal	Annen juridisk person (Anna)
356/1	Oppdal Bygdeallmenning	Postboks 73, 7341 Oppdal	Annen juridisk person (Anna)
140/1	Kårvatn Gudmund	Todalen, 6645, Todalen	Enkeltperson, E

Vedlegg 1.

4. Egendomens navn:

Askeladden idnr	Gnr/bnr	Grunneiere	Kommune nr	Bruksnavn
140299	4/14	Renander Sigvart Bertil	1567	Bjørneraaen
140300	4/14	Renander Sigvart Bertil	1567	Bjørneraaen
160567	4/14	Renander Sigvart Bertil	1568	Bjørneraaen
140298	168/1	Haugen Ola G	1634	Øiasæteren
140296	168/1	Haugen Ola G	1635	Øiasæteren
160308	356/1	Oppdal Bygdeallmenning	1634	Oppdalbygdeallmenning
160509	356/1	Oppdal Bygdeallmenning	1634	Oppdalbygdeallmenning
160513	356/1	Oppdal Bygdeallmenning	1634	Oppdalbygdeallmenning
140332	140/1	Kårvatn Gudmund	1566	Kaarvatn

5 Planlagt tiltak

Arkeologisk forskningsundersökning.

6. Utfyllende beskrivelse av tiltaket, planlagt oppstart og varighet

Planlagt tiltak:

Stiftelsen Saemien Sijte ansöker om undantag från KML § 8. Stiftelsen Saemien Sijte önskar att under 2013 -fältsåsong genomföra arkeologiska forskningsundersökningar av 9 kulturminnen som ligger inom Trollheimens landskapsvernområde. Undersökningarna avser delundersökningar av kulturminnena, där storleken på undersökningsytan kommer att vara begränsad.

Kulturminnena antas kunna vara samiska kulturminnen och Stiftelsen Saemien Sijte önskar undersöka lämningarna arkeologiska för att försöka fastställa om det är samiska kulturminnen och vilken bruksperiod/bruksperioder som kulturminnena har.

De kulturminnen som Saemien Sijte önskar undersöka arkeologiskt ligger inom Trollheimens landskapsvernområde och en ansökan om undantag från naturvernloven har skickats till Fylkesmannen i Sør – Trøndelag Fylke och Fylkesmannen i Møre og Romsdal samt berörda markägare.

Organisering

Museets dagliga ledare Birgitta Fossum kommer att vara undersökningsledare och huvudansvarig för undersökningarna. Fältledare är projektledaren för interreg- projektet *Sørsamer – landskap og historie*, Erik Norberg. Fältundersökningarna kommer att genomföras av personal från Stiftelsen Saemien Sijte och lokala registratorer/traditionsbärare från Trollheimen renbetesdistrikt.

Forskningsundersökningen kommer att genomföras inom ramen av interreg- projektet *Sørsamer – landskap og historie*. Interreg-projektet startade våren 2012 och pågår fram till våren 2014. Interreg-projektet är ett samarbetsprojekt mellan institutioner i Norge och Sverige. Där Stiftelsen Saemien Sijte i Snåsa och Sijti Jarne i Hattfjelldal deltar från Norge och Gaaltije i Östersund och

Vedlegg 1.

Västerbottensmuseum i Umeå deltar från Sverige. Projektet arbetar bland annat med utgångspunkt i de resultaten som framkom i ett tidigare interregprojekt vid namn "Saemieh saepmesne – I det samiska rummet".

Syftet med projektet *Sørsamer – landskap og historie* är att arbeta gränsöverskridande och generera ny kunskap om sydsamisk historia. Projektet skall fördjupa kunskaperna om samernas historia. Projektet skall lyfta fram traditionell samisk kunskap och bruk av landskapet för att påvisa kontinuitet och kvalitet (intensitet) i bruk av landskapet samt jämföra detta med dagens markutnyttjande och beroendeförhållandet mellan människa, landskap, och ren. Även annan samisk näringsinriktning än renskötsel, som till exempel jakt, fiske och jordbruk, ska belysas i projektet. Projektet ska sprida den nya kunskapen dels inom det samiska samhället men även utanför. Samer ska själva medverka i sin historieskrivning. Projektet ska ge ny och utökad kunskap om den sydsamiska historien genom tolkning och analys av insamlat material, historiskt och arkeologiskt.

Genomförande

De arkeologiska undersökningarna kommer att genomföras under fältsäsongen 2013, under perioden juni till september. Undersökningar i fält beräknas pågå under 29 dagar och kommer att vara fördelade på tre perioder. Vi har utökat fältperioden med 5 extra dagar för att ta i beräkning att vissa dagar kan gå bort på grund av dåliga väderförhållanden. I dessa dagar ingår också restiden mellan Trollheimen och Snåsa, där projektet har kontorsplats.

Undersökningarna kommer i fält att utföras av 3 personer (2 arkeologer och 1 traditionsbärare). Undersökningsledare kommer att vara Birgitta Fossum. Fältledaren kommer att vara Erik Norberg, fältarkeolog kommer att vara projektmedarbetare Therese Hellqvist och en av traditionsbärandarna från Trollheimens renbetes distrikt kommer att delta som fältassistent.

Kompetans:

Undersökningsledare Birgitta Fossum har huvudansvar för undersökningarna och ansvarar för att de ekonomiska rammarna och tidsplaner inte överskrids. Birgitta Fossum har lång erfarenhet med arkeologiskt fältarbete och inventering av samiska kulturminnen. Fossum disputerade 2006 med avhandlingen "*Förfädernas land. En studie av rituella lämningar i Sápmi 300 f. Kr – 1600 e. Kr*". Fossum jobbar sedan 2010 som daglig ledare på Stiftelsen Saemien Sijte.

Fältledare Erik Norberg kommer att ansvarar för att de arkeologiska undersökningarna genomförs enligt projektetplanen och att projektets mål uppfylls. Vidare kommer fältledaren att göra den ekonomiska rapporten och undersökningsrapporten. Norberg har lång erfarenhet av projektledning, arkeologiska undersökningar och inventering av samiska kulturminnen i Sverige och Norge. Norberg disputerade 2008 med sin avhandling "*Boplatsvallar som bostad i Norrbottens kustland 5000 till 2000 före vår tideräkning. – en studie av kontinuitet och förändring*". Norberg har tidigare jobbat som projektledare i Norge för interreg- projektet "*Saemieh saepmesne – I det samiska rummet*" mellan 2009 -2012. Norberg jobbar idag som projektledare för interreg – projektet "*Sydsamer - landskap och historia*" i Norge.

Fältarkeologen Therese Hellqvist kommer att delta och genomföra i fältundersökningarna. Hellqvist är utbildad arkeolog med magistergrad från Umeå universitet och har flera års erfarenhet av arkeologiska fältundersökningar och inventeringar av samiska kulturminnen i Norrland Sverige och Norge. Hellqvist arbetar sedan 2010 på Stiftelsen Saemien Sijte och var under 2010 vikarierande

Vedlegg 1.

konservator på Stiftelsen Saemien Sijte och arbetade under 2011 som projektmedarbetare i projektet "Saemieh saepmesne – I det samiska rummet". Sedan 2012 arbetar Hellqvist som projektmedarbetare i projektet "Sydsamer - landskap och historia".

Fältassistenten som kommer att delta i undersökningarna har flera års erfarenhet av inventering av samiska kulturminnen och har goda kunskaper om samiska kulturminnen. Fältassistenten har god lokalkännedom av området och är också traditionsbärande från Trollheimen. Fältassistenten har deltagit och genomfört inventeringsprojekt av samiska kulturminnen i Trollheimen sedan 2004.

Tidsåtgång för undersökningarna	Antal dagsverk	Antal personer	Antal timmar	Total kostnad
Projektledning	3	1	22,5	13950
Förarbete inför utgrävning*	5	1	37,5	23250
Fältarbete**	81	3	607,5	321450
Efterarbete	5	1	37,5	23250
Rapportskrivning	15	1	112,5	69750
Summa total:	109	7	817,5	451650

*Projektledning 3 dagar **Inklusive transporttid ner till Trollheimen från Snåsa för 2 (6 dagar) personer och eventuella bortfall av dagar p.g.a. dåligt väder (5 dagar).

Beräknad tidsåtgång i fält	Dagar	Antal personer	Dagsverk
Resor till och från Trollheimen	6	2	12
Extra dagar för dåligt väder	5	3	15
Fältdagar	18	3	54
Sum total:	29	Sum:	81

Metod

Undersökningarna kommer att sker utifrån gällande vetenskaplig standard och dokumenteras utifrån rådande praxis. Anläggningarna kommer att grävas för hand med skärslev och materialet sällas genom sållduk med 4 mm nätbredd. Anläggningarna kommer att delundersökas och vi kommer att sträva efter att hålla undersökningsytornas storlek till ett minimum, med max yta på 1 m².

Undersökningsytan som tas upp på varje anläggning kommer att variera i storlek, utifrån anläggningen karaktär och storlek. Undersökningens målsättning är att placera kulturminnet i tid och försöka fastställa dess bruksperiod. För härdar och kåtatomter kommer en yta på 1 m² att tas upp och i kåtatomterna kommer bara en del av härden att undersökas. Bengömmor/bendeponeringar ska undersökas genom att ett snitt läggs i en del av anläggningen, med en yta på upp till 0,50 m².

Undersökningsområdet kommer att undersökas med lager på 5 cm om kulturlager saknas. Utgrävning kommer att göras ner till sterila lager för att kunna fånga upp anläggningens bruksperioder och inte bara sista bruksfasen. Men det görs också för att försöka fastställa anläggningens djup, ta fram markprofilen och för att fånga upp anläggningens alla bruksperioder. En

Vedlegg 1.

av målsättningarna med undersökningarna är att placera kulturminnena i tid, för att skapa bra underlag för eventuella fortsatta undersökningar.

Det kommer att inhämtas flera dateringsprover från varje anläggning och om en anläggning bedöms som lämplig för det kommer även miljöarkeologiska prover att tas. Vi ämnar ta in olika organiska material som dateringsprov, om möjlighet finns. Det för att förbättra valmöjligheten av prover som skickas in för ¹⁴C- dateringar. Vi kommer att göra minst 3 dateringar per bengtömma och bendeponering och 2 dateringar per härd/ildsted. Vi kommer att göra vedartsanalyser på eventuellt kol som framkommer vid undersökningarna och det benmaterial som framkommer kommer att det att göras osteologiska analyser på.

Vi kommer vid undersökningen att använda oss av gps och teodolit för att mäta in och dokumentera anläggningen. Anläggningarna kommer att fotograferas och ritas för hand på millimeter papper. Både plan och profilritning kommer att göras för varje lager och även extra ritningar och kommer att göras om det bedöms som nödvändigt. Anläggningen kommer även att beskrivas skriftligt genom hela undersöknings förfarandet.

Kostnader

Projektet *Sørsamer – landskap og historie* kommer att stå för alla kostnaderna för undersökningarna.

7. Budsjett

Forskningsundersökningen kommer att genomföras inom ramen av interreg- projektet *Sydsamer – landskap och historia*, projektet startade 2012 pågår fram till våren 2014. Projektet är ett samarbetsprojekt mellan institutioner i Norge och Sverige. Stiftelsen Saemien Sijte i Snåsa och Sijti Jarne i Hattfjelldal deltar från Norge och Gaaltje i Östersund samt Västerbottensmuseum i Umeå deltar från Sverige. Projektet har en totalbudget på 6 445 918 kr NOK i Norge. Projektet får projektmedel från EU- interreg IV A nord Sápmi, Sametinget, Norsk kulturråd, Nordland fylkeskommune, Nord-Trøndelag fylkeskommune, Sør Trøndelag fylkeskommune, Oppland fylkeskommune, Hedmark fylkeskommune.

Vedlegg 1.

Budget

Undersøkningsledare

13 950

Fältledare

251 100

Fältarkeolog (prosjektmedarbeidere)

134 850

Fältassistens (traditionsbærere)

51 750

Materialkostnad

2 000

Analyser, total kostnad

235 610

Summa kostnader:

689 260

*Diverse forbrukningsvarer.
Övrig utrustning till undersökningarna
har Stiftelsen Saemien Sijte.

Finanseringsplan:

Sydsamer – landskap och historia**

689 260

Summa kostnader:

689 260

**Prosjektet Sydsamer - landskap och historia för finansieringen.

Vedlegg 1.

Utfyllende beräkningar av tidsförbrukning och kostnader

Undersøkningskostnad	Antal dagsverk	Kostnad
Fältledare	54	251100
Undersøkningsledare	3	13950
Fältarkeolog	29	134850
Fältassistent	23	51750
Materialkostnad		2000
Analyskostnader		235610
Summa total:	109	689260

Arbetskostnad	Fältledare	Fältarkeolog	Fältassistent
Timkostnad	620	620	300
Dagskostnad	4650	4650	2250
Fältkostnad totalt	134850	134850	51750

*(inkl., resa, diet og arbeidsgivaravgift)

Analyskostnader	Antal anleggninger	Dateringar * +**	Vedarts-analys	Osteologisk analys
Hårdar	5	33500	6700	45650
Bengømmor	4	40200		109560
Summa antal analyser:	9	22	10	17
Summa kostnad:		73700	6700	155210
Summa total:				235610

*Bengømmor, 3 per anleggning.

** Hårdar, 2 per anleggning.

14 C datering, kostnad a' pris 3350NOK (3000 kr sek + MVA)

(Vedartsanalys, kostnad a' pris 670 NOK (600 kr + MVA SEK)

(Osteologiskanalys, kostnad a' pris 9130 NOK (7300 kr nok + MVA)

Den 18.01.2013 var valutakursen 0,8929 NOK/1 SEK

8. Begrunnelse for tiltaket

Inom det sydsamiska området är det fortfarande få samiska kulturminnen som är undersökta arkeologiskt. Det innebär att det finns stora kunskapsluckor om samisk historia och förhistoria. I dag finns de få daterade samiska kulturminnen och med dessa undersøkningar önskar Stiftelsen Saemien Sijte att bidra till en ökad kunskap kring den samiska närvaron i Trollheimen genom historien. Stiftelsen Saemien Sijte vill med undersøkningarna och dateringarna se om det går att styrka och belysa det samiska bruket av området. Materialet som framkommer kan komma att bidra till en ökad insikt och förståelse av hur bruket av området sett ut och leda till vidare forskning av området.

Vedlegg 1.

Bakgrund till önskan om att genomföra arkeologiska undersökningarna i Trollheimen bygger på det inventeringsprojekt som Stiftelsen Saemien Sijte har bedrivit sedan 2010 i Trollheimen. Där projektet har arbetat utifrån en hypotes om att det kan finnas samiska kulturminnen i Trollheimen från äldre perioder än de historiskt kända, främst från yngre metaltid (vår tideräknings början till 1000-talet och tidig medeltid 1000- talet till 1500-tal).

Under 1970- och 1980-talet registrerades de första samiska kulturminnena i Trollheimen. De första inventeringarna blev utförda av Knut Odner, Anne Severinsen och Leif Pareli 1973 (Odner, 1973). 1978 genomförde Tromsø Museums samisk-etnografiska avdelning också ett registreringsprojekt med mål att registrera sydsamiska kulturminnen i Trollheimen, med Bjørn Aarseth som projektledare (Pareli, 1978). Det registrerades under åren 1978 till 1980 ett 30-tal kulturminnen av olika typer (Pareli ss. 1978,1979 & 1980).

Under samma tid (1970-talet) kom Oddmunn Farbrege med sin avhandling *Pilefunn fra Oppdalsfjella*, där Farbrege lyfte fram vad han menade var en samisk närvaro i Trollheimen. Farbrege menade att två av pilspetsarna från Oppdalsfjällen visade på samisk närvaro. Pilspetsarna daterades typologiskt till tidig medeltid och medeltid. Farbrege ansåg att pilspetsar hade nära paralleller med fynd som gjorts i Sverige, pilspetsarna på svensk sida kom från samiska offerplatser. Farbrege drog från detta bland annat slutsatsen att det bott samer i Dovreområdet under tidig medeltid (Farbrege, 1972 s. 109).

Under 2000-talet har det också genomförts arkeologiska undersökningar av kulturminnen som har tolkats som samiska kulturminnen. De arkeologiska undersökningarna är gjorda i områden som ligger söder och sydöst om Trollheimen. Till exempel blev det 1999 registrerat en boplatz med 4 kåtaplatsar vid sjön Rensenn i Vestre Slidre kommune i Oppland fylke. Deras speciella form och organisering tydde på att det kunde vara en samisk boplatz. De undersöktes i 2009 av kulturhistoriskt museum i Oslo, med Jostein Bergstøl som projektledare och Hege Skalleberg Gjerde som fältledare (Gjerde, 2011 s. 1). Dateringarna gav en bruksfas av kåtatombarna till 1020-1150 AD (Gjerde, 2011 s. 15). Även söder om Trollheimen har samiska kulturminnen undersökts arkeologiskt. Det gjordes i samband med att dammen till Aursjømagasinat skulle genomgå reparationer. Aursjøen ligger i Lesja kommune i Oppland fylke. Under sommaren 2006 registrerades där 4 rektangulära härdar som var organiserade på rad. Alla härdarna utom en undersöktes och de tolkades som samiska härdar (Reitan, 2006) och av härdarna har daterats till 770-980 e.v.t (Amundsen, et al., 2007 s. 61ff).

Förutom undersökningarna har även Jostein Bergstøl med sin avhandling *Samer i Østerdalen? En studie i etnisitet i jernalderen i det nordøstre Hedmark från 2009* visat på att det funnits en äldre samisk bosättning i Østerdalen, ett område i Hedmark fylke och Oppland fylke. Bergstøl menar att den samiska bosättningen dominerade i området fram till och med 700-talet e.v.t (Bergstøl, 2009).

Stiftelsen Saemien Sijte menar att utifrån de samiska bosättningsspår som finns både söder och sydöst om Trollheimen gör att det kan vara troligt att anta att det även finns äldre samiska bosättningsspår i Trollheimen.

Litteraturförteckning

Amundsen, Hilde Rigmor, Engesveen, Anne och Finstad, Espen. 2007. *Arkeologisk registeringsrapport Aursjøprosjektet 2006*. Lillehammer : Oppland fylkeskommune, 2007.

Vedlegg 1.

Bergstøl, Jostein. 2009. *Samer i Østerdalen? En studie i etnisitet i jernalderen i det nordøstre Hedmark.* Oslo : Universitetet i Oslo, 2009.

Farbregd, Oddmund. 1972. *Pilefunn fra Oppdalsfjella.* Trondheim : NTNU Vitenskapsmuseet, Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab Museet Minscellanea, 1972.

Gjerde, Hege Skalleberg. 2011. *Arkeologisk rapport Gammetuft, Smie, kokegroper Vestre Slidre statsalmenning, 94/1 Vestreslidre, Oppland.* Oslo : Kulturhistorisk museum, Universitetet i Oslo, 2011.

Odner, Knut. 1973. *Rapport over arkeologiske registreringer i Trollheimen, sommer 1973.* Tromsø : u.n., 1973.

Pareli, Leif. 1978. *De samisk-etnografiske/arkeologiske registreringer i Trollheimen 1978.* Oslo : Institutt for etnografi, universitetet i Oslo, 1978.

—. **1979.** *Rapport over arkeologiske undersøkelser i Trollheimen sommer 1979.* Tromsø : Tomsø museum, 1979.

—. **1980.** *Rapport over arkeologiske undersøkelser i Trollheimen sommeren 1980.* Tromsø : Samisk-etnografiske avdelningen, vid Tromsø Museum, 1980.

Reitan, Gaute. 2006. *Aursjøprosjektet Boplassfunn: samiske ildsteder fra vikingtid/middelalder og boplasser fra bronsealder.* Oslo : Kulturhistorisk Museum Universitetet i Oslo, 2006.

9. Alternativer.

Stiftelsen Saemien Sijte har værderat att inte genomföra arkeologiska undersökningar. Det skulle innebära att kulturminnena inte påverkas eller skadas. Stiftelsen Saemien Sijte har bedömt att värdet av en arkeologisk undersökning överstiger värdet av att inte genomföra en undersökning, med motiveringen att det rör sig om kulturminnen som det saknas kunskap om och att undersökningarna förväntas tillföra ny kunskap. Stiftelsen Saemien Sijte anser att behovet att försöka klargöra kulturminnenas bruk, bruksperiod och kulturtillhörighet överväger behovet av att bevara kulturlämningarna för framtiden.

Projektet har även værderat att genomföra de arkeologiska undersökningarna som publika arkeologiska undersökningar men har gjort bedömningen att tillgängligheten till lokalerna gör att en publik undersökning inte är lämplig. Även lokalernas känslighet i form av deras art och placering i landskapet gör att de inte anses lämpliga ur ett förmedlingsperspektiv, exempelvis de kulturminnen som är undantagna offentligheten. Dessa kulturminnen skulle vid en publik utgrävning bli visade fram och allmänt kända. Någon som Stiftelsen Saemien Sijte anser skulle kunna komma att påverka kulturminnet negativt i framtiden.

Projektet arbetar med ett jämställhets perspektiv och strävar därför efter en jämn könsfördelning i personalstyrkan. Undersökningarnas personal kommer att vara jämt könsfördelat.

Vedlegg 1.

10. Kulturminnen

De kulturminnena som berörs av undersökningarna är 9 stycken som består av 5 olika typer av kulturminnen; 3 st *arnieh*/eldsteder, 1 *gåetie*/gammetuft, 1 *lðavthgåetie*/tältboplatz, och 1 *måaroevåarhkoe*/beingjømmе, 3 möjliga bendeponeringar/renoffer/offerplatser (syds). *måaroevåarhkoe*/ *tseegkuvesijjie*/ *Sjīelesijjie*).

Se vedlegg 2. För utfyllande beskrivning av berörda kulturminnen.

11. Arealplanstatus

Forvaltningsplan for Trollheimen landskapsvernområde. 2005. Møre og Romsdal fylke og Fylkesmannen i Sør- Trøndelag.

12 Vedlegg

Med ansökan bifogas:

Vedlegg 1. Søknad om tillatelse til inngrep i automatisk fredet kulturminne etter Lov om kulturminner. Utfyllande information från huvudsøknad.

Vedlegg 2. Punkt 10. Kulturminnen - Utfylland beskrivning av berörda kulturminnen.

Vedlegg 3. Karta över berörda lokaler och deras placering i Trollheimens landskapsvernområde.

Vedlegg 4. Detaljkartor över berörda kulturminnen, Lokal 1 & 2. Kulturminnen id: 140299, id:1 40300 & id: 160567

Vedlegg 5. Detaljkartor över berörda kulturminnen. Lokal 3. Id: 140296 Id: 140298

Vedlegg 6. Detaljkartor över berörda kulturminnen. Lokal 4. Id: 160308

Vedlegg 7. Detaljkartor över berörda kulturminnen. Lokal 5. Id: 160509 Id: 160513

Vedlegg 8. Detaljkartor över berörda kulturminnen. Lokal 6. Id: 140332

Vedlegg 2

10. Kulturminnen

Beskrivning av berörda kulturminnen.

Lokalnavn	Askeladden idnr	Art	Kommune	Fylke	Kommune nr	Fredningsgrad
Svarthatten	140299	<i>Måaroevåarhko</i> / <i>Beingjømme</i>	Rindal	Møre og Romsdal	1567	Automatisk fredet
Svarthatten	140300	<i>Sjjelesijjie</i> / Offersted/ Bendeponering	Rindal	Møre og Romsdal	1567	Automatisk fredet/Begrenset offentlighet
Todalsberga	160567	<i>Tseegkuvesijjie</i> / Renoffer/ Bendeponering	Rindal	Møre og Romsdal	1568	Automatisk fredet/Begrenset offentlighet
Øyasæter	140298	<i>Aernie</i> / Ildsted	Rennebu	Sør-Trøndelag	1634	Automatisk fredet
Øyasæter	140296	<i>Låavthgætjesijjie</i> / Teltboplass	Rennebu	Sør-Trøndelag	1635	Automatisk fredet
Solhaugtjønna	160308	<i>Aernie</i> / Ildsted	Oppdal	Sør-Trøndelag	1634	Automatisk fredet
Storbekkeøyan	160509	<i>Aernie</i> / Ildsted	Oppdal	Sør-Trøndelag	1634	Automatisk fredet
Storbekkeøyan	160513	<i>Gåetiesijjie</i> / Gammetuft	Oppdal	Sør-Trøndelag	1634	Automatisk fredet
Tovatnet	140332	<i>Måaroevåarhko</i> / <i>Beingjømme</i> / <i>Sjjelesijjie</i> / Offersted	Surnadal	Møre og Romsdal	1566	Automatisk fredet/Begrenset offentlighet

ID-nr; 140299 i Askeladden, *Måaroevåarhko*/bengömma

Fylke: Møre og Romsdal

Kommun: Rindal

Beskrivning: Bengömma ligger ca 2 m från ett klippblock och består av ben, benen är mörkgröna.

Vedlegg 2

Bild 16. Visar en av öppningarna till *måaroevðarhko*/bengömman, nr. Vy mot v, kamera mot ö. I förgrunden en mossklädd hylla med ben synligt i centrum av bilden. Foto: Therese Hellqvist © Stiftelsen Saemien Sijte 2010.

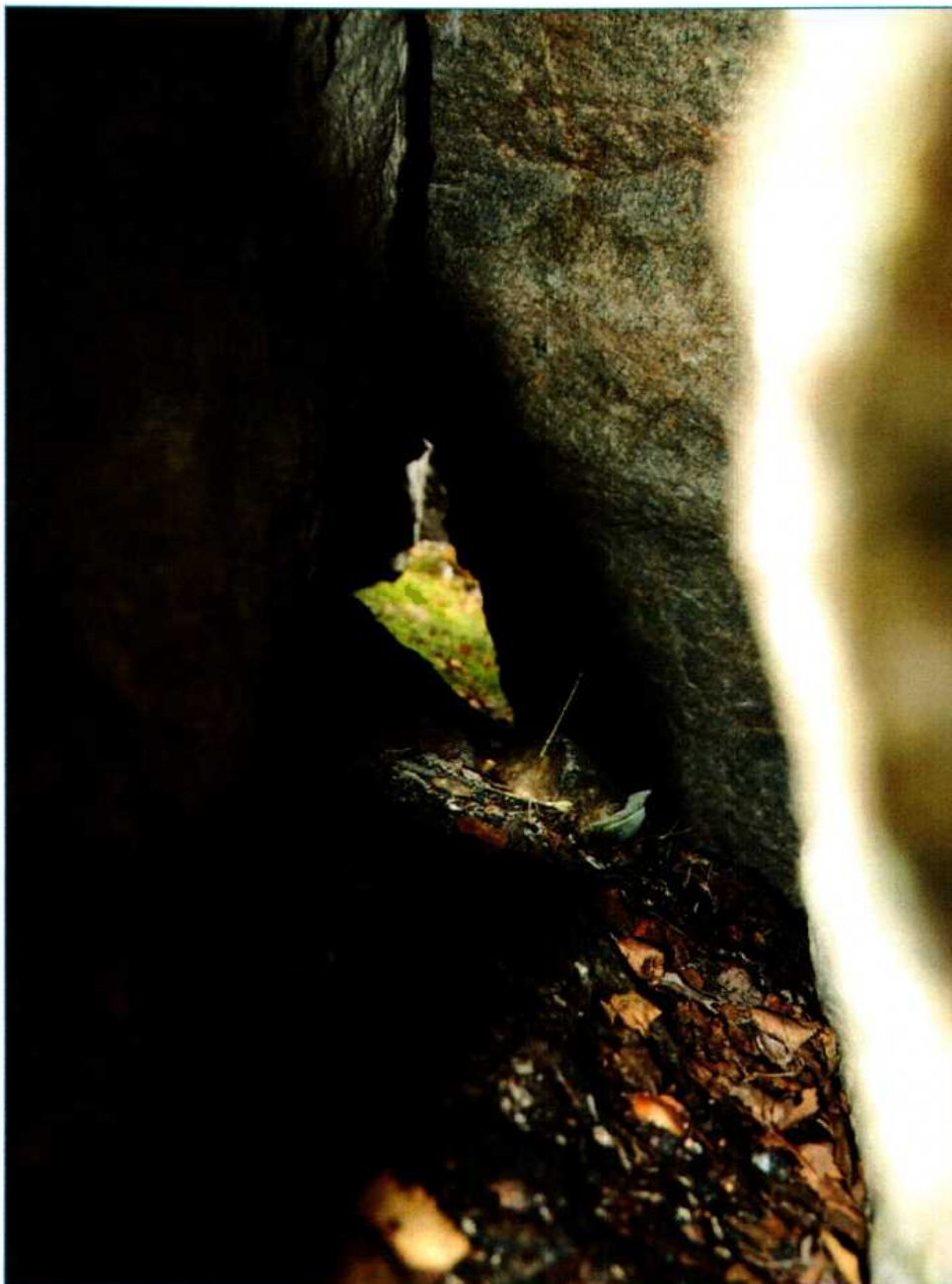

Bild 17. Visar andra ingången till *måaroevðarhko*/bengömman, nr 3. Ben syns tydligast uppe i högra hörnet. Ben sticker upp ur mark vegetationen över hela ytan. Foto: Therese Hellqvist © Stiftelsen Saemien Sijte 2010.

ID-nr; 140300 i Askeladden, *Sjjelesijje* / offerplats/bendeponering, BEGRENSET OFFENTLIGHET

Fylke: Møre og Romsdal

Kommun: Rindal

Vedlegg 2

Beskrivning: Lokalen tolkades innan besök i fält som en bengömma, då Sigvard Renander sett den föregående år. Men efter påbörjad dokumentation av platsen har uppfattningen ändrats. Anläggningen bör istället ses som en offerplats. Offerplats som ligger under ett överhäng.

Bild 18. Visar sjelesijjie/offerplats, synliga är stora mängder ben, märkeklivna och hela samt horn, offerplatsen är omgärdad av en liten uppmurning av sten. Foto: Therese Hellqvist © Stiftelsen Saemien Sijte 2010.

ID-nr; 160567 i Askeladden, Tseegkuvesijjie /renoffer/bendeponering BEGRENSET OFFENTLIGHET

Fylke: Møre og Romsdal

Kommun: Rindal

Beskrivning: Bendeponering som är placerad under flera stora stenblock.

Vedlegg 2

Foto: Bilden visar bendeponeringen från den vänstra ingången. Bild nr IMG_7040. Foto av: Therese Hellqvist © Saemien Sijte 2012

Foto: Bilden visar benen i från den högra "ingången". Bild nr IMG_7047. Foto av: Therese Hellqvist © Saemien Sijte 2012

Vedlegg 2

ID-nr; 140298 i Askeladden, Aernie/härd/boplats

Fylke: Sør-Trøndelag

Kommun: Rennebu

Terräng: Öppen yta, i trädgränsområdet. En planare yta mellan 2 åsar. Något sluttande terräng.

Vegetation: Torrare myrmark med starr och ljung vegetation.

Beskrivning: Öppen yta mellan två mindre åsar. På den öppna ytan växer en klunga med björkar. Alla björkar utgår från ett område på ca 0,60 x 0,80 x 0,70 > 1 m. Det är en möjlig härd som björkarna växer i. Vid provstick med jordsond framkom kol under ett blekjordslager, även stenar kan kännas med jordsonden under området med björkar. Klungan med björkar växer i en kvadratisk form och indikerar möjlig form på en härd. Ingen tydlig vall eller golvyta kan ses. En något förändrad vegetation finns dock. Gräs/starr och moss tillväxt i björkklungans omgivning. Övrig yta runt omkring består av ljung och risväxter. Kollagret är ca 1-5 cm tjock. Det finns 2 bäckar i närheten av boplaten. Kol i provstick är klart avgränsat till ett mindre område där "björkklungan" växer.

Övrig info: Övriga lämningar i området består av en boplats (140296) i V riktning och som hittades under samma inventeringstillfälle. Den boplaten ligger ca 500 m väster om 140298. 1973 registrerades och 1980 skedde utgrävning av en fångstgrop i närheten av Øyasæter (se *Rapport over arkeologiske registreringer i Trollheimen 1973*, ved Knut Odner och *Rapport over arkeologiske undersøkelser i Trollheimen 1980*, ved Leif Pareli).

Bild 15. Visar möjlig härd/boplats, sonden markerar aernie/härd. Vy mot S. Foto: Therese Hellqvist © Stiftelsen Saemien Sijte 2010.

ID-nr; 140296 i Askeladden, Låavthgåetiesijje/ boplats/ tältplats (av äldre karaktär?)

Fylke: Sør-Trøndelag

Kommun: Rennebu

Terräng: Kalfjällområdet i skogsgränsen. På nedre delen av en åsrygg. V om åsen rinner en bäck.

Vegetation: Huvudsak ljung, risbuskar och låga fjällbjörkar. Glest med fjällbjörk åt S och mer ca 15 m åt N, men ingen tät vegetation.

Vedlegg 2

Beskrivning: Lokalen ligger på en ås som går i N/S. I sydöst riktning ligger Skrikhøa, i syd ligger Gråfjellet och öster ligger Ondusfjellet. Boplatsen är belägen på en mindre åsrygg, med en bäck som rinner ca 100 m åt väster. Öster om lokalen övergår åsen i myrmark. Ingen klar vall eller stenring kan ses vid inventering. Klara vegetationsförändringar finns. Några mindre fjällbjörkar som växer i en ringform med en "öppning åt sydväst". Vad som kan vara en möjlig golvyta syns som en gräsbevuxen yta utan tydlig nergrävning, (riklig vegetation), växtligheten under sommaren kan påverka hur mycket och hur tydligt ev. vall eller ev. nergrävning syns. Ringens mitt består av gräs och mossa och skiljer sig klart från omgivande vegetation, där gräs saknas. Vid provstick i golvytans mitt och SV delar framkom 2 områden med kol. En kollins kunde ses vid provstick och är klart avgränsat och täckt av ett ca 6 cm blekjordslager. Kollinsen är ca 5 - 8 cm. Boplatsen är oval till formen och mäter 4 x 3 m, med riktning N-S.

Övrig info: Övriga lämningar i området, är en boplatz (140298) i Ö riktning och hittades under samma inventeringstillfälle. Den ligger ca 500 m öster om 140296. 1973 registrerades anläggningen och 1980 skedde utgrävning av en fångstgrop i närheten av Øyasæter (se *Rapport over arkeologiske registreringer i Trollheimen 1973*, ved Knut Odner och *Rapport over arkeologiske undersøkelser i Trollheimen 1980*, ved Leif Pareli).

Bild 13. Visar boplatz nr 1, vy mot S, sond markerar kolsamling. Foto: Therese Hellqvist © Stiftelsen Saemien Sijte 2010.

Bild 14. Visar boplats nr 1, vy mot SV visar tydlig vegetationsförändring och boplats/tältboplats. Foto: Therese Hellqvist © Stiftelsen Saemien Sijte 2010.

ID-nr; 160308 i Askeladden, Aernie/härd

Fylke: Sør- Trøndelag

Kommun: Oppdal

Terräng: Svagt sluttande mot S. Mot N ökar lutningen på sluttning och mot S planar terrängen ut.

Vegetation: En, björk, tall, ljung, kråkbär, lingon och mossar.

Beskrivning: Härd, rektangulär (SSÖ/NNV), består av 7 flata stenar som täcket hela ytan och har en storlek på 1,1 x1 m. De flata stenarna har en storlek på 0,1-0,4 x 0,25-0,4 m och är ca 0,05 m tjocka. Härden ligger i en sluttning som planar ut på den plats där härden ligger. Härden är till största del täckt av vegetation. Anledning till att den blev funnen är att en djurstig går rakt över härden och har nött ner vegetationen så att härden exponerats. Två av stenarna verkar vara ur sitt ursprungsläge.

Vedlegg 2

Skiss av GPS punkt 073, härd

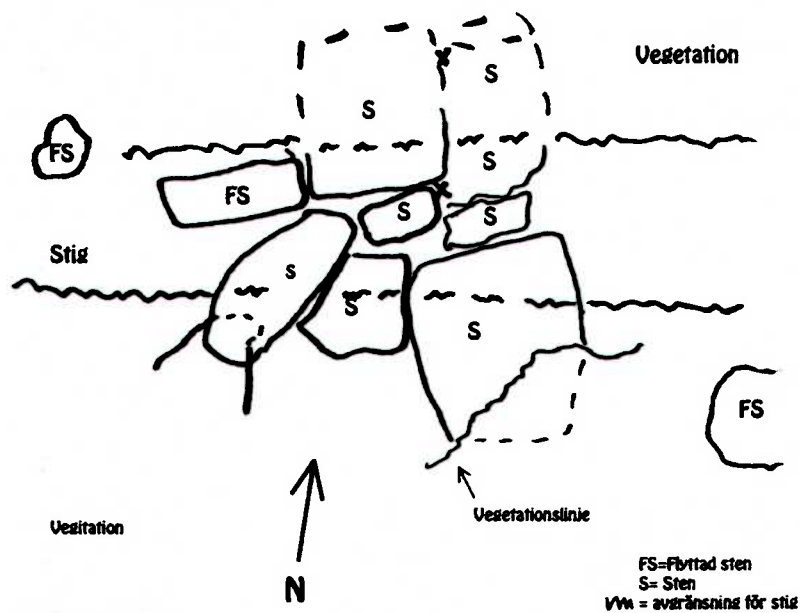

Bild 5. Visar skiss av *aernie*/härdens utbredning. Skiss av Therese Hellqvist. Saemieh Saepmesne - I det samiska rummet © Saemien Sijte 2011.

Bild 6. Visar *aernie*/härdens och hur den fortsätter in under vegetationsmattan av ljung och krecklingris. Foto: Therese Hellqvist. Saemieh Saepmesne - I det samiska rummet © Saemien Sijte 2011. Foto nr: IMG_4848.

ID-nr; 160509 i Askeladden, *Aernie*/härd

Vedlegg 2

Fylke: Sør- Trøndelag

Kommun: Oppdal

Terräng: Flat öppen yta på "toppen" av ingången till Minnilladalen.

Vegetation: Lav och mossa samt lite kråkbärsris

Beskrivning: Härd med 2 möjliga härdstenar. Oregelbunden till formen. Består av två kolhorisonter. Den första kommer på 0,1 m djup och ca 1,5 cm under den kommer den andra horisonten och den är ca 0,05-0,01 m tjock. Möjlig riktning NÖ-SV. Härdstenarna har en storlek. på 0,4x 0,6 m. Det finns en antydning till vall i S.

Övrigt: Ligger ett 20-tal meter från tuft 160513.

Bild 22. Skårsleven visar aernie/härd och härdstenar. Elias Kant står till höger i bild. Foto: Therese Hellqvist. Saemieh Saepmesne - I det samiska rummet © Saemien Sijte 2011. Foto nr: IMG_4960.

ID-nr; 160513 i Askeladden, Gåetiesijjie/ gammetuft

Fylke: Sør- Trøndelag

Kommun: Oppdal

Terräng: Högfjäll ovan trädgränsen.

Vegetation: Lav, ljung och krecklingris.

Beskrivning: Stenpackning som är rektangulär till formen (Ö/V) 1 x 0,6 m. Stenen ligger under någon cm av marktillväxt. Vall tydlig i Ö, men saknas i N och S. Antydning till vall finns i V.

Övrigt: Ligger ca 20 m från härd/tuft 160509. Sigvard Renander och Elias Kant informerade mig (Therese Hellqvist) om att ett naturligt renstråk går över detta område och in mot Skrikdalen under sommar, sensommar, höst och höstvinster.

Vedlegg 2

Bild 24. Visar *gåetiesijjie*/ gammetuft. Sond markerar härden och vallen är tydligast i de högra delarna av fotot. Foto: Therese Hellqvist. Saemieh Saepmesne - I det samiska rummet © Saemien Sijte 2011. Foto nr: IMG_4971.

ID-nr; 140332 i Askeladden, *Sjjelesijjie* / offerplats (renoffer), bengömma BEGRENSET OFFENTLIGHET

Fylke: Sør- Trøndelag

Kommun: Oppdal

Beskrivning: *Sjjelesijjie* / offerplats med tre ingångar till hålutrymmen/mindre grottor, där benrester efter ren - deponerade/offrad ren finns.

Vedlegg 2

Bild 6. Visar nr 5 *Sjjelesijje*/offerplats (renoffer), bengömma, visar ingången i mitten mellan stentblocken med ryggkotor.

Foto: Erik Norberg, Saemih saepmesne - I det samiska rummet © Stiftelsen Saemien Sijte 2010.

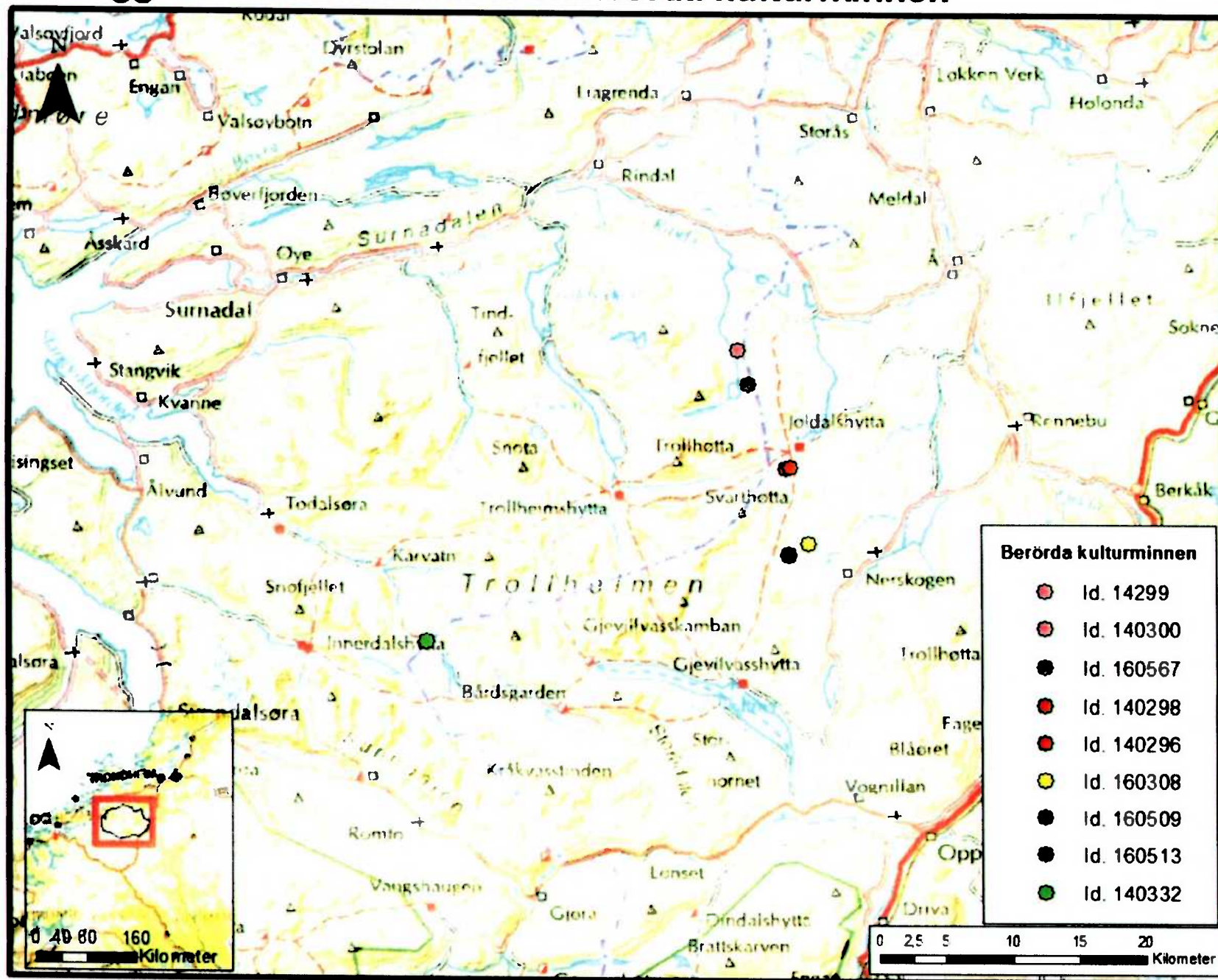
Bild 7. Visar nr 5 *Sjjelesijje* /Offerplats (renoffer), bengömma, i bild syns ben som är kapat rakt av, från troligen större djur som häst, älg eller ko. Foto: Erik Norberg, Saemih saepmesne - I det samiska rummet © Stiftelsen Saemien Sijte 2010.

Bild 8. Visar nr 5 *Sjjelesijje*/offerplats (renoffer), bengömma. Bilden visar remskallen med horn, från den östra ingången.

Foto: Erik Norberg, Saemih saepmesne - I det samiska rummet © Stiftelsen Saemien Sijte 2010.

Vedlegg 3. Översiktskarta över berörda kulturminnen

Fra: Therese Hellqvist[therese.hellqvist@saemiensijte.no]

Dato: 19.02.2013 13:42:56

Til: postmottak@fmst.no; Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Tittel: Ang Søknad om dispensasjon fra naturvernloven i Trollheimens landskapsvernområde.

Hej!

Gäller *Søknad om dispensasjon fra naturvernloven till Fylkesmannen* om arkeologisk utgrävning i Trollheimens landskapsvernområde, insänt (insänt i slutet av januari) av Stiftelsen Saemien Sijte. Vill göra er uppmärksam på att söknaden innehåller opplysninger som er begrenset offentlighet. Den informationen som är begrenset offentlighet är några av de samiska kulturminnena i söknaden, offerplatser och beingjømme. Där detaljer om kulturminnet, som lokalisering och gps-data ej skall vara offentliga, pga. kulturminnets känslighet.

Opplysningarna finns i huvudbrevet; *Søknaden om dispensasjon fra naturvernloven (gps koordinater), vedlegg 2, vedlegg 4, 5, 6, 7, 8* (vedlegg 4 till 8 är detaljkarter som visar lokalisering, bör ej göras allmänt känd).

Jijnjh heelsegh /
Med vennlig hilsen

Therese Hellqvist

Prosjektmedarbeider

STIFTELSEN
SAEMIEN SIJTE
SØRSAMISK MUSEUM OG KULTURSENTER

Flatbostad, N-7760 Snåsa

Sentralbord: +47 74 13 80 00

Direkte: +47 94 01 70 26

www.saemiensijte.no

Møtedatt: 11 FEB. 2013

13/800 dok. 4
432.2 Saknr. HEMME**UTSKRIFT AV MØTEBOK FOR OPPDAL BYGDEALMENNING**

I MØTE DEN:	18.02.2013	Medlemmer/varamedlemmer tilstede:
SAK NR. :	8/2013	Lars Rise
JNR. :	13/13, 23/13	Narve Hårstad
MØTESTED :	Allmenningskontoret	Anita S. Bjerkaas
		Tore Wolden
		Nils Petter Hårstad
		Anna Bakk
		Arnt Erik Dale

SAK: ARKEOLOGISKE UTGRAVINGER I TROLLHEIMEN.

Søknad fra Saemien Sitje v/daglig leder Birgitta Fossum om gjennomføring av arkeologiske utgravninger på allmenningens grunn i Trollheimen ved Solhaugtjønnen og Storbekkeøyan. Vedlagt betenkning fra advokat John J. Stammæs.

VEDTAK:

Allmenningsstyret gir sitt samtykke til at det kan gjennomføres arkeologiske utgravninger på allmenningens grunn i Trollheimen under forutsetning av at det oppnevnes en uavhengig arkeolog i tillegg.

Det forutsettes videre at allmenningen fortløpende får tilsendt det materialet som blir produsert i forbindelse med undersøkelsen.

VEDTAKET VAR ENSTEMMIG.

RETT UTSKRIFT BEKREFTES.

Oppdal, 19.02.13

Ingolf Røtvei**UTSKRIFT TIL:**

Verneområdestyret for Trollheimen,
Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Fylkeshuset, 6404 Molde

Stiftelsen Saemien Sijte
Flatbostad
7760 SNÅSA

SAKSBEHANDLER: HEGE SÆTHER MOEN
ARKIVKODE: 2013/800 - 432.2
DATO: 19.04.2013

Saemien Sijte - Svar på søknad om arkeologiske undersøkelser innenfor Trollheimen landskapsvernområde, Rindal, Surnadal, Rennebu og Oppdal kommuner.

Det vises til søknad av 28.01.2013. Saken ble behandlet i Verneområdestyret for Trollheimen den 18.04.2013. Følgende ble enstemmig fattet:

Vedtak:

Verneområdestyret for Trollheimen gir Stiftelsen Saemien Sijte / Sør Samisk Museum og Kultursenter tillatelse til å utføre arkeologiske undersøkelser slik det framgår av søknaden. Tillatelsen er gitt med hjemmel i Naturmangfoldloven § 48.

De arkeologiske undersøkelsene som er planlagt utført, vil framskaffe ny kunnskap om den historiske bruken av fjellområdene i Trollheimen. Kunnskap som er av storverdi for det samiske samfunn spesielt, men som også er nyttig for lokalsamfunnene i regionen, og for framtidig forvaltning av verneområdene i Trollheimen.

Forholdet til annet lovverk

Saemien Sijte må sørge for at tillatelse for å gjennomføre arkeologiske undersøkelser i automatisk fredede kulturminner er gitt av kulturminnemyndigheten etter lov om kulturminner, og at aktuelle grunneiere har gitt sitt samtykke til undersøkelsene.

Klagemulighet

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen stiles til Miljøverndepartementet, men sendes til Verneområdestyret for Trollheimen.

Med hilsen

Hege Sæther Moen (e.f. leder i verneområdestyret for Trollheimen)
Verneområdeforvalter Trollheimen)

Vedlegg: Saksframlegg i VO sak 20/2013

Kopi:

Surnadal kommune		6650	SURNADAL
Rindal kommune		6657	RINDAL
Rennebu Kommune		7391	RENNEBU
Oppdal kommune		7340	OPPDAL
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag	Postboks 4710 Sluppen	7468	TRONDHEIM
Fylkesmannen i Møre og Romsdal	Fylkeshusa	6404	MOLDE
Direktoratet for naturforvaltning	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Statens naturoppsyn	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Gudmund Kårvatn		6645	TODALEN
Oppdal Bygdeallmenning	Boks 73	7340	OPPDAL
Sigvart Bertil Renander	Nerskogen	7393	RENNEBU
Ola G Haugen	Grindal	7393	RENNEBU
Reindriftsforvaltningen i Sør-Trøndelag og Hedmark	Øra 28	7374	RØROS

Arkivsaksnr: 2013/800-0

Saksbehandler: Hege Sæther Moen

Dato: 02.04.2013

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for Trollheimen	20/2013	18.04.2013

Saemien Sijte - Arkeologiske undersøkelser innenfor Trollheimen landskapsvernområde, Rindal, Surnadal, Rennebu og Oppdal kommuner.

Søker:

Stiftelsen Saemien Sijte / Sør Samisk Museum og kultursenter, Flatbostad, 7760 Snåsa.

Dokumenter i saken:

1. Søknad av 28.januar 2013 fra Saemien Sijte ved Birgitta Fossum
2. Epost av 19.02.2013 fra Therese Hellqvist vedrørende opplysninger begrenset offentlighet (gps-koordinater og kart med inntegnet stedsangivelser)
3. Utskrift av møtebok fra Oppdal bygdeallmenning av 18.02.2013

Saken vurderes iht.:

1. Forskrift for Trollheimen landskapsvernområde av 11.12.1987
2. Forvaltningsplan for Trollheimen av august 2005
3. Naturmangfoldloven

Forvalters tilråding

Verneområdestyret for Trollheimen gir Stiftelsen Saemien Sijte / Sør Samisk Museum og kultursenter tillatelse til å utføre arkeologiske undersøkelser slik det framgår av søknaden. Tillatelsen er gitt med hjemmel i Naturmangfoldloven § 48.

De arkeologiske undersøkelsene som er planlagt utført, vil framskaffe ny kunnskap om den historiske bruken av fjellområdene i Trollheimen. Kunnskap som er av stor verdi for det samiske samfunn spesielt, men som også er nyttig for lokalsamfunnene i regionen, og for framtidig forvaltning av verneområdene i Trollheimen.

Forholdet til annet lovverk

Saemien Sijte må sørge for at tillatelse for å gjennomføre arkeologiske undersøkelser i automatisk fredede kulturminner er gitt av kulturminnemyndigheten etter lov om kulturminner, og at aktuelle grunneiere har gitt sitt samtykke til undersøkelsene.

Klagemulighet

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen stiles til Miljøverndepartementet, men sendes til Verneområdestyret for Trollheimen.

Søknaden

Stiftelsen Saemien Sijte - Sør Samisk Museum og kultursenter søker om dispensasjon fra verneforskriften for Trollheimen landskapsvernområde i forbindelse med arkeologiske undersøkelser.

Forskningsprosjektet er en del av interreg-prosjektet Sørsamer – landskap og historie. Feltundersøkelsene skal gjennomføres av personale fra Saemien Sijte og lokale registratorer / tradisjonsbærere fra Trollheimen reinbeitedistrikt.

Prosjektets formål er å innhente kunnskap om samisk historie og områdebruk, og sammenlikne dette med dagens bruk av landskapet og forholdet mellom menneske, landskap og rein. Også annen samisk næringsutnyttelse enn reindrift, som for eksempel jakt, fiske og jordbruk, skal belyses i prosjektet.

I alt 6 undersøkelsesområder med til sammen 9 kulturminner skal undersøkes nærmere. Kulturminnene antas å være samiske kulturminner, og som en del av undersøkelsen ønsker forskningsprosjektet å finne ut dette med større sikkerhet, samt tidfeste perioden kulturminnene tilhører nærmere. Alle kulturminnene som skal undersøkes har fredningsgrad automatisk fredet kulturminne, og 3 av dem er i tillegg begrenset offentlighet - av den grunn er en del informasjon og bilder/ kart ikke vedlagt de offisielle sakspapirene.

Kulturminnene er offerplasser /bendeponi, ildsteder, en teltboplass og en gammetuft. Det er beregnet ca 20 dagers feltarbeid i perioden juli til september 2013. De tekniske inngrepene vil være at torv fjernes i et område på ca 1 m2 - torven legges tilbake etter at området er nærmere undersøkt, og eventuelle prøver tatt.

Det er sendt søknad til Sametinget om tillatelse til inngrep i automatisk fredede kulturminner etter Lov om kulturminner § 8.

Berørte grunneiere har også fått søknaden.

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Formålet med vern av Trollheimen landskapsvernområde er å ta vare på et særegent og vakkert fjellområde med skog og seterdaler, og et rikt plante- og dyreliv.

I verneforskriften for Trollheimen landskapsvernområde kap IV punkt 1.1 framgår at « *alle inngrep som vesentlig kan endre karakteren til landskapet er forbodne* ». Videre er det gitt en del eksempler som i punkt 1.1.a) « *...uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, lausbryting og fjerning av stein, mineraler eller fossiler...* »

En eventuell dispensasjon til arbeidene som skal gjennomføres i denne saken må gis med hjemmel i Naturmangfoldloven (NML) § 48.

Miljøverndepartementet har 08.02.2011 i medhold av Naturmangfoldloven(NML) § 62 delegert forvaltningsmyndigheten for Trollheimen landskapsvernområde

til Verneområdestyret for Trollheimen for dispensasjoner etter verneforskriften og NML § 48.

Alle dispensasjoner skal vurderes etter NML §§ 8-12.

Vurdering av saken

Det er usikkert om tiltaket i seg selv av en slik karakter at det vil kreve tillatelse etter verneforskriften. Da tiltaket ikke er opplistet som et av punktene som kan skje i medhold av verneforskriften eller som det kan gis tillatelse til etter søknad, vurderes det som riktig å behandle søknaden etter NML § 48.

Trollheimen er i sin helhet privat eid. For reindriftutøverne i Trollheimen gir dette en del andre utfordringer ved driften, enn samer som driver på statsgrunn møter. Den samiske reindriften i Trollheimen har siden 21.12.84 vært driftet med utgangspunkt i en egen særlov - Lov om reindrift i kommunene Meldal, Midtre Gauldal, Oppdal, Rennebu, Rindal, Sunndal og Surnadal (Trollheimsloven). I deler av området er det inngått frivillige avtaler om beiterett, mens det for de øvrige områder ble ekspropriert rett til beite.

Reindriften er avhengig av store urørte områder, noe som for grunneierne kan bety begrensning i hva eiendommen kan utnyttes til i andre sammenhenger. Det klassiske er arealkonflikt knyttet til utbygginger (hyttefelt o.l.). Det er en del uro i lokalsamfunnene knyttet til grunneieres utnyttelse av egen eiendom og samenes sikkerhet ved tilstrekkelig areal for sin næring utøvelse.

Kunnskap som framskaffes gjennom Saemien Sijtes undersøkelse av samiske kulturminner i Trollheimen kan gi kunnskap om samenes tilstedeværelse og bruk av Trollheimen i tidligere tider – kunnskap som har manglet fram til i dag, og som gjorde det nødvendig med en egen særlov for å sikre samisk reindrift i Trollheimen.

§ 8 kunnskapsgrunnlaget

Kunnskapsgrunnlaget i saken er innhentet fra en omfattende søknad med beskrivelse av planlagt tiltak, der vegetasjon/ torv skal fjernes fra begrensede områder – for å legges tilbake når undersøkelser / prøver er tatt. Tiltaket er således av forbigående karakter og svært lite. All transport av utsyr vil skje uten behov for motorisert transport.

I forvaltningsplanen for Trollheimen framgår det at det er ønskelig at det framskaffes ny kunnskap om verdifulle kulturminner / kulturlandskap.

Kunnskapsgrunnlaget i saken vurderes å være tilstrekkelig, og det er ikke nødvendig å ta i bruk § 9 føre-var-prinsippet. Dette sammen med tiltakets begrensede inngrep og forbigående karakter gjør at §§ 10 -12 vurderes ikke være nødvendig å vurdere i denne saken.

§ 14 vektlegging av andre viktige samfunnsinteresser og samiske interesser

Undersøkelsene vil gi viktig ny informasjon om kulturminner – som antas å være samiske. Kunnskapen vil være av stor interesse for det samiske samfunn og deres utøvelse av reindrift i Trollheimen.

§ 48 Dispensasjon fra vernevedtak

Verneforskriften for Trollheimen LVO har ikke hjemmel som kan brukes for å gi tillatelse til arkeologiske utgravinger. Det er derfor nødvendig å vurdere en eventuell tillatelse i henhold til § 48 i NML.

NML § 48 kan bare brukes dersom tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Tiltaket er lite og vil ikke påvirke hverken landskapets art

og karakter eller verneformålet for Trollheimen landskapsvernområde nevneverdig, heller ikke verneverdiene vil forringes av utgravingene, der jord / stein vil settes tilbake etter endt undersøkelse / prøvetaking.

Tiltaket vil framskaffe ny kunnskap om historisk bruk av landskapet, noe som er av stor verdi for det samiske samfunn spesielt, men som også er nyttig for lokalsamfunnene i regionen, og for framtidig forvaltning av verneområdene i Trollheimen. Samlet sett vurderes det som riktig å åpne for at det kan utføres arkeologiske undersøkelser av de omsøkte kulturminner.

Kopi:

Statens naturoppsyn, Postboks 5672 Sluppen, 7485 TRONDHEIM

Direktoratet for naturforvaltning, Postboks 5672 Sluppen, 7485 TRONDHEIM

Reindriftsforvaltningen i Sør-Trøndelag/Hedmark, Pb 121, 7361 RØROS

Rennebu kommune, 7391 RENNEBU

Oppdal kommune, 7340 OPPDAL

Surnadal kommune, 6650 SURNADAL

Rindal kommune, 6657 RINDAL

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, fylkeshuset, 6404 MOLDE

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Postboks 4710 Sluppen, 7468 TRONDHEIM

S/s

FYLKESMANNEN I MØRE OG ROMSDAL	
Mottatt:	14 MAI 2013
J.nr.	131800 dok. 7
Ark.	432-2 Saksb. HELME
Sek.	

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep.
0030 Oslo

Stamnæs Engelsen
Advokatfirma DA MNA

John J. Stamnæs (H)
John Olav Engelsen (H)
John Kristian Rismark
Dag Herrem
Inge Erlend Grøndalen (H)
Per Anders Engelsen

(H) = Høyesterettsadvokat/
Møterett ved Høyesterett

Nordregt. 12
N-7011 Trondheim
Tlf. +47 73 89 79 00
Fax +47 73 89 79 01
stammes@steng.no
www.steng.no

13.05.2013

KLAGE OVER VEDTAK I VERNEOMRÅDESTYRET FOR TROLLHEIMEN AV 19.04.2013

Jeg representerer Oppdal bygdealmening, Gudmund Kårvatn (som fikk tilsendt gjenpart av vedtaket), Hallvard og Wenche Storli, Halle og Husby grunneigarlag (omfatter blant annet Romådalen i Vestre Trollheimen) og Vindøldal utmarkslag (i samme området).

Samtlige ovennevnte påklager vedtaket i Verneområdestyret for Trollheimen av 19.04.2013. Klagefristen utgår i dag.

Samtlige grunneiere i disse utmarkslagene var enkeltparter blant annet i "Trollheimenskjønnet", som vil være berørt, og som vil ha rettslig klageinteresse i saken.

Foreløpig skal bemerkes:

1. Saksbehandlingen er mangelfull når det gjelder søknaden. Det er ikke klargjort hvem som berøres av søknaden, derfor må samtlige berørte i blant annet landskapsvernsaken og ikke minst i "Trollheimenskjønnet" vurderes som parter. Det fremgår helt klart av søknaden. Det ser derfor ut som at man har forsøkt å omgå helt den grunnleggende loven som vi har for all annen ordinær saksbehandling, nemlig forvaltningslovens krav om saksbehandling (undersøkelser, varsling m.v. til berørte parter etc.).

2. Det som opprører mine parter er blant annet et intervju som skal ha skjedd med saksbehandler for Verneområdestyret for Trollheimen som sto gjengitt i Oppdalingen 30.04.2013, og jeg vedlegger som

bilag 1: Kopi av faksimile av 30.04.2013

Der står det blant annet at det skal skje på *hemmelig sted*, det er særlig av betydning for samisk samfunn, undersøkelser skal skje i juli, august og september 2013 m.v.

Først må vel de som søker kontakte de grunneiere som blir berørt, og dersom det er på hemmelig sted blir det noe vanskelig.

Denne undersøkelsen berører samtlige som var involvert i blant annet landskapsvernområdesaken, og ikke minst "Trollheimenskjønnet", og når saksbehandler har gitt opplysning om at det skal skje på hemmelig sted, har man intet annet valg enn å orientere samtlige som kan bli berørt av saken.

3. Det er ingen tvil om at dette er et *dårlig forsøk* på oppfølging av NOU 2007:13 Den nye sameretten.
4. Det er hel uaktuelt på vegne av mine parter at det igangsettes skjulte arkeologiske undersøkelser i Trollheimen og deres eiendommer.

I vedtak i Oppdal bygdealmening av 18.02.2013, er det stilt betingelser – fra en betydelig grunneier – for eventuelt samtykke til undersøkelser. Disse er overhodet ikke reflektert i saksfremstilling eller vedtaket.

5. I og med at saken overhodet ikke er forberedt i nærheten av de krav som forvaltningsloven krever – og det er ikke påberopt noe unntak – så må klagen gis oppsettende virkning.

Nærværende klage vil bli supplert ytterligere i og med at andre aktuelle/berørte grunneiere overhodet ikke er blitt gjort kjent med saken.

Klagen sendes Verneområdestyret for Trollheimen, Fylkeshuset, 6404 Molde.

Ærbødigst

John J. Stamnæs

Skal grave ut offersteder i Trollheimen

UTGRAVINGER: Det skal gjennomføres arkeologiske utgravinger i Trollheimen i sommer.

ILLUSTRASJONSFOTO

I sommer skal det gjøres arkeologiske utgravinger av sørsamiske kulturminner i Trollheimen. Blant disse er ildsteder i Oppdal og Rennebu.

Jan Arve Ødegård
redaksjon@opdalingen.no
975 21 937

OPPDAL/RENNEBU: Bak de arkeologiske utgravningene står Saemien Sitje, sørsamisk museum og kultursenter, som har tilhold i Snåsa.

Arkeologene er så redd for at den nøyaktige lokaliseringen av offerstedene skal bli offentlig kjent, at dette blir holdt hemmelig for at ikke publikum skal oppsøke stedene.

Det nærmeste man kommer en stedsangivelse, er at offerplassene ligger ved Svarthatten og Tødalsberga i Rindal og ved Tovatnet i Surnadal.

Oppdal og Rennebu

Totalt er det seks undersøkelsesområder med ni ulike kulturminner som skal graves ut i juli, august og september.

I tillegg til de tre offerstedene og beindeponiene, er det også snakk om et såkalt beingjømme ved Svarthatten i Rindal, et ildsted og en teltboplass ved Øyasæter i Rennebu, samt et ildsted ved Solhaugtjønna og et ildsted og en gammetuft ved Storbekkeøyen, alle tre i Oppdal.

Alle disse er automatisk fredede kulturminner, og Sameetinget må derfor gi sitt samtykke før arbeidet igangsettes. Tillatelse fra grunneierne må også innhentes.

Verneområdestyret for Trollheimen har på sin side nylig gitt Saemien Sitje tillatelse etter naturmangfoldloven til de aktuelle utgravningene.

Dette fordi man håper og tror at det her kan framskaffes ny kunnskap om den historiske bruken av fjellområdene i Trollheimen.

Dette vil være av spesiell verdi for det samiske samfunn, men også nyttig for lokalsamtunnene i regionen og for den framtidige forvaltning av Trollheimen.

Kunnskap

– Saemien Sitjes utgravinger kan gi oss kunnskap om samesenes tilstedeværelse og bruk av Trollheimen i tidligere tider. Dette er noe som har manglet fram til i dag. Det var dette som i sin tid også gjorde det nødvendig med en egen særlov for å sikre fortsatt samisk reindrift i Trollheim-

en, opplyser verneområdeforvalter Hege Sæter Moen til Tidens Krav.

Hun sikter da til at den samiske reindriften i Trollheimen siden 21. desember 1984 har skjedd med hjemmel i Lov om reindrift i kommunene Meldal, Midtre Gauldal, Oppdal, Rennebu, Rindal, Sunndal og Surnadal. I dagligtale kalles den bare for Trollheimsloven.

Før den tid var det årelange feider mellom grunneierne og de sørsamiske reindriftsutøverne blant annet om kompensasjon for bruken av fjellbeitene.

Trollheimsloven førte til at det ble inngått frivillige avtaler om beiterett i deler av det store fjellmassivet, mens det for de øvrige områder ble ekspropriert rett til beite.

Samisk bosetting i 1.000 år?

OPPDAL/RENNEBU: De arkeologiske utgravningene i Trollheimen i sommer vil bli utført av tre personer, hvorav to arkeologer og en feltassistent. Sistnevnte vil være en tradisjonsbærer fra Trollheimen reinbeitedistrikt.

Arbeidet skal ledes av Birgitta Fossum, som er sjef for sørsamisk museum og kultursenter Saemien Sitje.

Utgravningene i Trollheimen forventes å ta totalt 29 dager fordelt på tre perioder og har et budsjett på oppunder 700.000 kroner.

Kostnadene inngår i og dekkes gjennom svensk-norsk forskningsprosjekt kalt Sydsamer - landskap og historie som startet i 2012, og skal vare til 2014.

Saemien Sitje arbeider etter en hypotese som går ut på at det kan ha vært samisk aktivitet i Trollheimen siden begynnelsen av 1000-tallet, og kanskje også tidligere enn dette.

Gjennom forarbeidene har sørsamisk museum også vurdert om man skulle la være å foreta utgravninger. Konklusjonen ble imidlertid at verdien av en arkeologisk undersøkelse trolig vil overstige verdien av å la disse kulturminnene ligge urørt.

Får samle rein med helikopter

OPPDAL: Trollheimen Sitje, ved Maja Britt Renander, har fått tillatelse til nødvendig bruk av helikopter for samling av rein til kalvemerking i Trollheimen landskapsvernområde, Oppdal, Rennebu, Meldal, Rindal og Surnadal.

Verneområdestyret for Trollheimen har gitt tillatelse til bruk av helikopter i inntil to døgn i perioden juni-juli. Tillatelsen gjelder sesongene 2013-2015.

Advokat John J. Stamnæs
Nordre gate 12
7011 TRONDHEIM

SAKSBEHANDLER: HEGE SÆTHER MOEN
ARKIVKODE: 2013/800 - 432.2
DATO: 21.05.2013

Advokatfirma Stamnes og Engelsen - Klage på vedtak i VO sak 20/2013 - arkeologiske utgravinger innenfor Trollheimen landskapsvernområde, Rindal, Surnadal, Rennebu og Oppdal kommuner.

Deres klage, på vegne av Oppdal Bygdeallmenning, Gudmund Kårvatn, Wenke og Hallvard Storli, Halle og Husby grunneierlag og Vindøldalen utmarkslag, er mottatt og vil bli behandlet av verneområdestyret for Trollheimen i møte den 27. juni 2013.

I klagen vises det til at alle som var involvert i «..*landskapsvernområdesaken, og ikke minst Trollheimenskjønnen*» er berørte parter i denne saken, og at klagen derfor vil bli supplert ytterligere når aktuelle / berørte grunneiere er blitt gjort kjent med saken.

I ytterste forstand kan alle de nevnte over bli berørt av eventuelle resultater fra Saemien Sijtes forskningsarbeid. Likevel gjelder denne konkrete saken for Verneområdestyret en dispensasjon fra verneforskriftene med hjemmel i § 48 i NML, og ikke de eventuelle privatrettslige forhold mellom mulige framtidige parter som følge av eventuelle resultater fra forskningsarbeidet.

Dette er bakgrunnen for at verneområdestyret har informert grunneiere på de aktuelle lokalitetene som skal undersøkes for å sikre at de er kjent med undersøkelsene som planlegges. I søknaden, som ligger tilgjengelig blant saksdokumentene på verneområdestyrets hjemmeside <http://www.nasjonalparkstyre.no/Trollheimen/>, går det tydelig fram hvem som er berørte grunneiere i denne konkrete arkeologiske utgravningen – se søknadens vedlegg 1 s.1. Det framgår videre at berørte grunneiere har fått kopi av søknaden, og at de innen 6 uker skal melde eventuelle innsigelser til verneområdestyret for Trollheimen. Følg link under og se sak 20/2013:

http://www.nasjonalparkstyre.no/Documents/Trollheimen_dok/M%c3%b8teinnkalling%20VO%2018.04.2013.pdf?epslanguage=no

De berørte grunneierne ble underrettet om Verneområdestyret sitt vedtak i brev av 19.04.2013. I vedtaket ble det pekt på at Saemien Sijte må sørge for at tillatelse for å gjennomføre arkeologiske undersøkelser er gitt av kulturminnemyndigheten etter lov om kulturminner, og at aktuelle grunneiere har gitt sitt samtykke til undersøkelsene.

Advokat John J. Stamnes ber på vegne klagerne om at klagen får oppsettende virkning. Med bakgrunn i at ulempen for søker vil være lang tids utsettelse av planlagt forskningsarbeid, mens undersøkelsene ikke medfører uopprettelig skade eller tap for klagerne, vil det ikke bli innstilt på å imøtekomme kravet om oppsettende virkning, jf. § 42 i forvaltningsloven.

Verneområdestyret skal behandle klagen i møtet den 27. juni 2013. Frist for å komme med supplerende opplysninger i saken settes derfor til 7. juni 2013.

Med hilsen

Hege Sæther Moen (e.f. leder i verneområdestyret for Trollheimen)
Verneområdeforvalter Trollheimen

Kopi:

Saemien Sijte	Flatbostad	7760	SNÅSA
Gudmund Kårvatn		6645	TODALEN
Oppdal Bygdeallmenning	Inge Krokans veg	7340	OPPDAL
Vindøldalen Utmarkslag	Ingebrigt Røv	6655	VINDØLA
Wenke og Hallvard Storli	Storli	7342	LØNSET
Halle og Husby Grunneierlag		6645	TODALEN

S/s

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep.
0030 Oslo

Stamnæs Engelsen
Advokatfirma DA MNA

John J. Stamnæs (H)
John Olav Engelsen (H)
John Kristian Rismark
Dag Herrem
Inge Erlend Grøndalen (H)
Per Anders Engelsen

(H) = Høyesterettsadvokat/
Møterett ved Høyesterett

Nordregt. 12
N-7011 Trondheim
Tlf. +47 73 89 79 00
Fax +47 73 89 79 01
stamnæs@steng.no
www.steng.no

07.06.2013

KLAGE OVER VEDTAK I VERNEOMRÅDESTYRET FOR TROLLHEIMEN AV 19.04.2013

Jeg viser til brev fra Verneområdestyret for Trollheimen av 21.05.2013.

Når det anføres at naturmangfoldlovens § 48 omhandler dispensasjon fra verneforskriftene er det korrekt, men det blir feil å anføre/hevde at dette ikke berører "... eventuelle privatrettslige forhold mellom mulige fremtidige parter som følge av eventuelle resultater fra forskningsarbeidet ...", da det nettopp vil *ha betydning* for dette.

Det forhold at planlagt forskningsarbeid blir forskjøvet, er ikke noe tungtveiende argument for å ikke gi klagen oppsettende virkning. Her har man tydeligvis kjørt en prosess – og planlagt – uten hensyn til andre synspunkter enn snarest å få *omdefinert tidligere funn*, noe som ikke berger for tilfredsstillende seriøsitet.

Mine parter tar forbehold om å supplere det nærværende.

Sendes Verneområdestyret for Trollheimen, Fylkeshuset, 6404 Molde.

Ærbødigst

John J. Stamnæs

Arkivsaksnr: 2011/9098-0

Saksbehandler: Hege Sæther Moen

Dato: 11.06.2013

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for Trollheimen	37/2013	28.06.2013

Jorun Fiske Pedersen og Hugo Pedersen- Tillatelse til skjøtselsarbeid på seterstøl Langlisetra, Svartåmoen naturreservat, Surnadal kommune.

Saken vurderes iht.:

1. Forskrift om fredning av Svartåmoen som naturreservat av 17.12.1999
2. Forvaltningsplan for Trollheimen landskapsvernområde av august 2005
3. Naturmangfoldloven

Forvalters tilrådning

Verneområdestyret for Trollheimen gir Jorun Fiske Pedersen og Hugo Pedersen tillatelse til slått av seterstølen på Langlisetra i Følldalen, sommeren 2013. Tillatelsen er gitt med hjemmel i Naturmangfoldloven § 48.

Tillatelsen gjelder for slått av seterstølen sensommeren 2013. Det skal ikke felles furutrær. Med utgangspunkt i resultat fra kartleggingsarbeidet og utarbeidet skjøtselsplan fra Bioforsk, utarbeides en ny flerårig tillatelse til skjøtsel fra 2014.

Bakgrunn

Eierne av Langlisetra har ønske om å skjøtte seterstølen ved slått, og eventuelt hogst av enkeltrær som ansees nødvendig å fjerne for å bevare det opprinnelige miljøet på stølen. Stølen har tidligere både vært beitet og slått.

Hugo og Jorun Fiske Pedersen har kontaktet verneområdeforvalter med initiativ til å få utarbeidet en skjøtselsplan for Langlisetra. De har søkt om SMIL-midler til dette arbeidet og er innvilget 25.000 kr.

I møte med verneområdeforvalter ble det enighet om at dette burde skje i felleskap med forvaltningen etter en kartlegging av vegetasjonen på stølen. Det er innhentet pristilbud og gjort avtale med Bioforsk Midt-Norge om å få utført kartlegging og utarbeidelse av skjøtselsplan sommeren 2013. Prisen på arbeidet har en ramme på 40.000 kr.

Langlisetra ligger i Svartåmoen naturreservat.

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Formålet med fredningen av Svartåmoen naturreservat er «..å sikre eit skogområde med alt naturleg plante- og dyreliv. Av spesielle kvalitetar kan nemnast at området er eit lite rørt furuskogområde på grusavsetjingar som er typiske for regionen.»

Vernereglene i verneforskriften for Svartåmoen naturreservat er utformet slik at all vegetasjon er fredet mot skade og ødeleggelse (kap IV punkt 1). Rydding av vegetasjon på setervollen rammes av verneforskriftens vegetasjonsfredning, og trenger derfor dispensasjon.

Skjøtsel som kan skje i medhold av verneforskriften kap VII eller Naturmangfoldloven § 47 er skjøtsel for å fremme verneformålet for Svartåmoen naturreservat. Slått og rydding av seterstølen er ikke å anse som skjøtsel med samme formål, og krever derfor dispensasjon.

Verneforskriften for verneforskriften for Svartåmoen naturreservat mangler hjemmel for å kunne gi tillatelse til slått av seterstøl, slik at en eventuell dispensasjon må gis med hjemmel i Naturmangfoldloven (NML) § 48. En dispensasjon gitt i medhold av NML § 48 forutsetter at tiltaket ikke strir mot formålet med vernet, og ikke truer verneverdiene. NML §§ 8 – 12 skal ligge til grunn ved vurderingene.

Andre punkt i verneforskriften som kan ha betydning for tolkningen av hva som kan tillates av inngrep i skjøtelsammenheng er at det i verneforskriften kap. V framgår at reglene ikke er til hinder for sanking av bær og sopp, jakt og fiske, beiting som ikke er til skade for fredningsformålet og vedlikehold av anlegg som er i bruk på fredningstidspunktet.

Etter søknad kan det i henhold til kap. VI gis tillatelse til avvirking av plantefelt og uttak av fremmede treslag (punkt 3), samt uttak av ved til hytter og støler innenfor verneområdet (punkt 8).

Miljøverndepartementet har 08.02.201 med hjemmel i NML § 62 gitt Verneområdestyret for Trollheimen forvaltningsmyndighet for Trollheimen landskapsvernområde (LVO). Forvaltningsmyndighet omfatter vedtak fattet i medhold av verneforskriftene og NML § 48.

Vurdering av saken

Verneformålet for Svartåmoen er å ivareta et urørt furuskogområde med tilhørende plante- og dyreliv. Likevel er det åpnet for uttak av ved til både Trollheimshytta og hytter / setre i området. I tillatelsene til hogst av ved stilles det vilkår om at det kun skal felles løvskog. Bruk av området til jakt og fangst skal foregå som tidligere, likeså beiting og ivaretagelse av eksisterende anlegg / bygninger.

Bildet på neste side viser «det typiske Svartåmoen», med furusk og med åpne myrområder med dødistjern. Langs elvene er det et velutviklet belte av frodig løvskog. Trollheimshytta ligger sentralt i reservatet, i tillegg til 4 skogsbuer / hytter og Langlisetra.

Avmerket med rødt på bildet er seterstølen på Langlisetra og en tidligere støl tilhørende samme seter ved utløpet av Slettåa.

Det at verneforskriften mangler hjemmel for slått av seterstølen betyr ikke at det ikke var tenkt at dette kunne holde stølen åpen. I enkelte andre skogvernforskrifter er dette tema i verneplanprosessen, og det kan da tas inn bestemmelser som åpner for rydding av et bestemt areal rundt eksisterende setre og hytter.

Naturmangfoldloven

§8 Kunnskapsgrunnlaget

Langlisetra ligger i Svartåmoen naturreservat - i hjertet av Trollheimen landskapsvernområde (LVO), og var fram til 1999 en del av Trollheimen LVO.

I forvaltningsplanen for Trollheimen som også holdes gjeldene for Svartåmoen står det: *Kulturlandskapet i Trollheimen LVO med setrer, slåtteeenger og beitevoller er en viktig del av det vi ønsker å bevare. Derfor må seterbygningene og miljøet omkring setrene bli opprettholdt og skjøttet. Slått, hogst av løvskog og fortsatt beiting er nødvendig for å bevare landskapet slik formålet med vernet er. Videre står det: Forvaltningsmyndighetene ønsker i samarbeid med grunneiere å plukke ut representative og viktige setermiljø i Trollheimen LVO, der hensikten er å ivareta helhetlig setermiljø med bygninger og tun (...).*

Eierne av Langlisetra har et sterkt engasjement for setra, og har vedlikeholdt bygningene og år om annet slått seterstølen, også etter at området ble vernet som skogreservat, i den tro at dette selvsagt var en del av sitt «anlegg som kan vedlikeholdes».

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilstrekkelig for å kunne gi en ettårig tillatelse til slått av gras på seterstølen på Langlisetra, og føre-var-prinsippet (§9) er ikke nødvendig å benytte. Det anbefales å vente med en flerårig tillatelse til resultater fra vegetasjonskartlegging og skjøtelsesplan foreligger.

§10 Samlet belastning

Slått av gras på Langlisetras seterstøl vil ikke påvirke verneformålet vesentlig, dersom arealet som slås ikke er for stort. I området som slås vil selvsagt furuskogen forhindres i å etablere seg, men arealmessig dreier dette seg om en så liten del av naturreservatet at det ikke kan sies å true verneverdiene eller verneformålet.

Det er ingen andre setre innenfor naturreservatet, kun en tidligere seterstøl tilhørende Langlisetra ved utløpet av Slettåa. Faren for presedens ved å gi en tillatelse til slått i denne saken er derfor ikke tilstede. For andre deler av Trollheimen vil slått fremme verneformålet og være et svært ønsket tiltak- særlig om det initieres av grunneier.

§§ 11 og 12 er ikke vurdert i denne saken.

§ 48 Dispensasjon fra vernevedtak

Etter NML § 48 kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra et vernevedtak, dersom tiltaket ikke strir mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Tillatelse til skjøtsel av seterstølen til Langlisetra i form av slått av gras i et begrenset areal, vil ikke påvirke verneformålet for Svartåmoen naturreservat, og vil heller ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

Det anbefales å åpne opp for slått av seterstølen på Langlisetra. Det er viktig at skjøtelsesarbeidet foregår med utgangspunkt i en langsiktig og faglig god plan. Derfor bør det for sommeren 2013 ikke åpnes for andre skjøtselstiltak enn slått av gras på stølen. Ønsket fjerning av eventuelle furutrær på stølen kan bare skje med utgangspunkt i en helhetlig skjøtelsesplan godkjent av verneområdestyret fra sesongen 2014.

Kopi

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim
Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Fylkeshuset, 6404 Molde
Statens naturoppsyn, Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim
Direktoratet for naturforvaltning, Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim
Surnadal kommune, 6650 Surnadal.

Arkivsaksnr: 2012/2832-0

Saksbehandler: Hege Sæther Moen

Dato: 13.06.2013

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for Trollheimen	38/2013	28.06.2013

Besøksplan Trollheimen - arbeidsredskap for videre områdebruk, informasjonsarbeid og tilretteleggingstiltak.

Dokumenter i saken:

Besøksplan – Trollheimen

Forvalters tilrådning

Besøksplanen godkjennes.

Besøksplanen legges som vedlegg til forvaltningsplanen for verneområdene i Trollheimen.

Besøksplanen danner grunnlag for framtidig områdebruk, informasjonsarbeid og tiltak for tilrettelegging.

Besøksplanen sendes kommunene sammen med informasjon om bestillingsdialogen slik at de kan sende innspill / ønsker om tiltak på de ulike innfallsporene. Tiltaksplaner for informasjon og tilrettelegging utarbeides med utgangspunkt i besøksplanen og i samarbeid med kommune og grunneiere.

Bakgrunn

Verneområdestyret igangsatte våren 2012 utarbeidelsen av en besøksplan for Trollheimen. Besøksplanen er tenkt å gi bedre informasjon om områdebruken i Trollheimen, og vil sammen med forvaltningsplanen være et redskap ved beslutninger om områdebruk og utvikling.

Det var ønskelig at besøksplanen kunne synliggjøre muligheten for verdiskaping uten å forringe verneverdiene, slik at verneområdene i Trollheimen blir en ressurs for den enkelte kommune, uten at dette går utover de nasjonale verdiene verneområdestyret forvalter.

Forvaltningsplanen for Trollheimen er under revidering/rullering, og besøksplanen vil bli et vedlegg til forvaltningsplanen.

Kommunene og store grunneier /-lag har fått mulighet til å påvirke utformingen av besøksplanen, og innspill i prosessen er tatt med i en plan for ønskede tiltak / tilrettelegging framover. Det synes likevel nødvendig at den endelige tilretteleggingen på de ulike innfallsportene må utformes nærmer i samråd med kommune og grunneiere, men med utgangspunkt i den helhetlige planen for informasjon og tilrettelegging som skisseres i besøksplanen.

Vurdering av saken

For å ha en helhetlig oversikt over områdebruk, informasjon og tilrettelegging er det utformet en Besøksplan som vil fungere som et arbeidsredskap for forvaltningen. Besøksplanen tar utgangspunkt i dagens områdebruk og forvaltningsplanen retningslinjer, og er utformet innenfor rammene av verneforskriftene. Det er således ikke behov for å gjøre vedtak i forhold til den enkelte verneforskrift for godkjenningen av besøksplanen.

En besøksplan vil gi et bedre grunnlag for beslutninger knyttet til framtidig tilrettelegging, tiltak og informasjonsarbeid.

Gjennom å synliggjøre hvordan området er tilrettelagt ved stier, skiløyper, veier m.m. vil den enkelte besøkende finne områder som egner seg til sitt bruk, og slik få en bedre opplevelse i Trollheimen.

Bedre informasjonstavler og tilrettelegging på de største innfallsportene vil bidra til å øke verdiskapingen i lokalsamfunnene rundt Trollheimen.

Gjennom å styre områdebruken og tilretteleggingsgraden, vil en lettere greie å ivareta naturverdiene i verneområdene. Aktivitet som setter spor henvises til områder som tåler mer slitasje, eller til randsonene, men det enkle friluftsliv prioriteres de indre områdene. Det er viktig å ha et godt vedlikeholdt stinett for vandrerne, skiløyper og kortvarige turmuligheter for andre grupper besøkende, men det er også viktig å la noen daler og fjelltopper forbli uten merking / tilrettelegging.

Det anbefales at besøksplanen legges som vedlegg til forvaltningsplanen for verneområdene i Trollheimen, og brukes som et redskap ved framtidig områdebruk, informasjonsarbeid og tiltak for tilrettelegging.

Besøksplanen sendes kommunene sammen med informasjon om bestillingsdialogen slik at de kan sende innspill / ønsker om tiltak på de ulike innfallsportene. Tiltaksplaner for informasjon og tilrettelegging utarbeides med utgangspunkt i besøksplanen og i samarbeid med kommune og grunneiere.

Arkivsaksnr: 2013/2448-0

Saksbehandler: Hege Sæther Moen

Dato: 16.06.2013

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for Trollheimen	39/2013	28.06.2013

Tildelte tiltaksmidler for verneområdene i Trollheimen 2013

Dokumenter i saken:

1. Tiltaksplan skjøtsel i Trollheimen
2. Tiltaksplan informasjon og tilrettelegging i Trollheimen
3. Søknad om støtte til hengebru Minilla – Nordeng Hyttegrend

Forvalters tilrådning

Tiltak	Status	kostnad
<u>Skjøtsel</u>		
Skjøtsel Renndølsetra	Flerårig avtale	20.000
Skjøtsel Vollasetra / Langbakksetra	Flerårig avtale	30.000
Skjøtsel Liabøsetra	Flerårig avtale	10.000
Skjøtsel Nauståsetra	Flerårig avtale	10.000
Skjøtsel Svartdalsetra	Flerårig avtale	10.000
Skjøtsel Jelsetra	Flerårig avtale	10.000
Skjøtselsplan Langlisetra	Kontrakt avtalt	20.000 (av 40.000)
<u>Informasjonsarbeid</u>		
Informasjonsfilm Trollheimen	Under arbeid	40.000
Informasjons arb. Innerdalen	Avtale videreføres årlig	20.000
<u>Øvrige tiltak</u>		
Tilskudd til hengebru Minilla	Engangsstøtte / delfinansiering	70.000
Helikoptertransport av gjerderester / båt		20.000
Sum foreslått iverksetting av tiltak per 28. juni 2013		260.000

Øvrige tiltaksmidler for 2013 fordeles 110.000 fordeles på august / septembermøtet.

Bakgrunn:

Verneområdestyret for Trollheimen er i brev av 13.03.2013 fra Direktoratet for Naturforvaltning tildelt følgende forvaltningsmidler:

Følgende midler kan disponeres til drift og tiltak innenfor deres ansvarsområder:

OFF. STYRENAVN	Lønn til forvalter	Felles-administrative tjenester	Driftsutgift sekretariat	Driftsutgifter for utvalgene	Midler-forvaltningsplaner	Bestillingsdialog
Verneområdestyret for Trollheimen og Innerdalen landskapsvernområder	566 652	113 330	80 000	380 018	100 000	370 000

Midlene blir overført til styrene via fylkesmannen som er regnskapsansvarlig, og er forutsatt benyttet til følgende formål:

Lønn forvalter og felles administrative tjenester:

Lønn til forvalterstilling, inkl. sosiale utgifter.

Felles administrative tjenester utføres av Fylkesmannen og dekker utgifter til arkiv, forværelse, personalarbeid etc. Midlene disponeres av fylkesmannen.

Drift av sekretariatet:

Driftsposten dekker faste utgifter til kontorhold, reiseutgifter, telefon, porto, kontorrekvisita, og ev andre administrative kontorutgifter. Midlene disponeres i samarbeid mellom fylkesmannen og styret.

Driftsutgifter for utvalgene

Reise- og møtegodtgjøring for forvaltningsstyret og arbeidsutvalget, samt reiseutgifter for rådgivende utvalg. Midlene disponeres av styret.

Forvaltningsplan

Utgifter til arbeid med forvaltningsplanene. Midlene kan benyttes til dekning av utgifter i forbindelse med nødvendige registreringer, medvirkningsprosesser, trykking etc.

Midlene disponeres av styret.

Bestillingsdialog 1426.30

Tiltaks-/investeringsmidler i nasjonalparker og andre større verneområder i tråd med forvaltnings-/skjøtselsplan eller andre relevante styringsdokumenter. Midlene skal gå til tiltak som er nødvendig for å ta vare på verneverdiene, inkludert investeringsutgifter til informasjon, skjøtsels-, og tilretteleggingstiltak. mv. Midlene disponeres av styrene, som selv må velge hvilke av de innmeldte tiltak som skal gjennomføres, ut fra prioriteringslisten og tilgjengelige ressurser.

Verneområdestyret hadde innspill i bestillingsdialogen til SNO for 2013 på til sammen 310.000 kr, i tillegg noen tilretteleggingstiltak med uspesifiserte kostnad. Samlet tildeling er på 370.000 kr til skjøtsels og forvaltningstiltak.

Planlagte og innmeldte tiltak i bestillingsdialogen for 2013 tok utgangspunkt i besøksplan som var under utarbeiding og vedtatte tiltaksplaner for henholdsvis skjøtsel og informasjon og tilrettelegging. Tiltak som ikke var kostnadsberegnet var utbedring av sti til Nauståfossen, og tilretteleggingstiltak.

Det er kommet fornyet søknad fra Nordeng Hyttegrend på støtte i forbindelse med bygging av hengebru over Minilla på 70.000 kr.

Vurdering med vekt på naturmangfoldloven og verneforskrift

Tiltaksmidlene skal benyttes i tråd med forvaltnings-/skjøtselsplan eller andre relevante styringsdokumenter, og skal gå til tiltak som er nødvendig for å ta vare på verneverdiene, inkludert investeringsutgifter til informasjon, skjøtsels-, og tilretteleggingstiltak.

Formålet med vern av Trollheimen landskapsvernområde er å ta vare på et særmerkt og vakkert fjellområde med skog og seterdaler, og et rikt plante- og dyreliv.

Formålet med vern av Innerdalen er å bevare et vakkert naturlandskap som på grunn av topografi, vassdrag og vegetasjon har betydelig rekreativ og naturvitenskapelig verdi.

I forvaltningsplanen for Trollheimen pekes det på viktigheten av at seterdalene med sitt kulturlandskap sikres for fremtiden, likeså det rike plante og dyrelivet. For å nå disse målene, er skjøtselstiltak nødvendig.

Gjennom kartlegging er flere viktige kulturlandskap med skjøtselsbetingede naturtyper bekreftet. Oppfølging av alle A-områder og utvalgte områder kategorisert som B-områder, eller områder der det i dag setres aktivt er viktige oppgaver i tråd med verneformålene. Grunneier-initiert og delfinansiert kartlegging og utarbeidelse av skjøtselsplan er også viktig å støtte opp under.

Generelt skaper informasjon ofte bedre forståelse for vern, noe forvaltningsplanen peker på behov for å prioritere både av forvaltning og SNO. Tidligere år har eier av Renndølsetra hatt avtaler med SNO om informasjonsformidling i Innerdalen. Dette ble ikke tatt med på bestillingsdialogen for 2013, men er likevel foreslått i innstillingen til foreslått bruk av tiltaksmidler 2013.

Dagens informasjonsplakater for alle verneområdene i Trollheimen skal oppdateres og trykkes opp i nytt opplag. Når plakatenes skiftes bør det samtidig vurderes om det er behov for utskifting av tavlene på de ulike innfallsporene. Ved hovedinnfallsporene vurderes utskifting av tavler i sammenheng med annen foreslått tilrettelegging i samråd med kommunene og grunneierne. Plakatene ferdigstilles i 2013, men utskifting og opptrykk vil skje over flere år.

Det er igangsatt utarbeidelse av en informasjonsfilm om Trollheimen der det i stor grad benyttes eksisterende filmmateriell. Arbeidet bør ferdigstilles i 2013. Kontaktperson for prosjektet er Gudmund Kårvatn.

Det er viktig å prioriteres informasjonsarbeid for å redusere forstyrrelsen på reinen i sårbare områder og til sårbare tider, og skape forståelse for utøvelsen av samisk reindrift i Trollheimen.

Tiltaksplanene for informasjon og tilrettelegging er basert på besøksplanen for Trollheimen slik den forelå i november 2012, samt forvaltningsplanens (2005) føringer for informasjonsarbeid. Da flere av punktene er uferdige med tanke på faktiske tiltak og kostnader, bør det utarbeides nye tiltaksplaner høsten 2013. Likevel synes de foreliggende tiltaksplanene sammen med endelig besøksplan å være det beste utgangspunkt for å vurdere bruken av tildelte tiltaksmidler for 2013.

Søknaden fra Nordeng Hyttegrend om støtte til bygging av hengebrua over Minilla, synes å passe godt inn i randsone tilrettelegging som det er lagt opp til å være på de største innfallsporene. Det er flere innfallsporer på Nerskogen, men ved utløpet av Minilla er det i dag tilrettelagt en kort sti langs Minilla fra opparbeidet parkeringsplass med bord og benker ved veien til en rasteplass ved enden av stien. Videre fra brua er det under utarbeidelse

tilknytningsstier mot Minillkroken og Minilla hyttefelt. Dette gir rundturer på 3,5 – 4 km, i randsonen av verneområdet. Vinterstid vil det også være mulig å krysse Minilla over brua når elva er tidlig åpen og det fremdeles er skiføre i terrenget for øvrig.

I Storlidalen har det i flere år vært ryddet og fraktet ut gamle gjerderester fra området Storbekkhøa / Hyttadalskamben. Det ligger igjen noe som har vært vanskelig å frakte ut vinterstid, og etter forslag fra verneområdeforvalter er det foreslått satt av midler til å transportere dette ut med helikopter i løpet av sommeren 2013.

Surnadal Jeger og Fiskeforening leier jakt og fiskerettighetene på Kårvatn eiendommen, og har særlige gunstige tilbud tilrettelagt for ungdom. De har behov for å frakte inn en båt til Øvre Neådalsvatnet, men lite midler til slike tiltak. Forespørsel om å bruke snøscooter til denne transporten sist vår ble «avslått» da det ikke er tilrådelige forhold for slik transport til området. Med utgangspunkt i organisasjonens arbeid for barn og ungdom, og områdets vanskelige tilgjengelighet foreslår verneområdeforvalter at styret vurderer å bidra med tiltaksmidler til denne transporten samtidig med uttransport av gjerderestene i Storlidalen.

Oppsummert - Planlagte tiltak for verneområdene i Trollheimen per 28. juni 2013:

Tiltak	Status	kostnad
<u>Skjøtsel</u>		
Skjøtsel Renndølsetra	Flerårig avtale	20.000
Skjøtsel Vollasetra / Langbakksetra	Flerårig avtale	30.000
Skjøtsel Liabøsetra	Flerårig avtale	10.000
Skjøtsel Nauståsetra	Flerårig avtale	10.000
Skjøtsel Svartdalsetra	Flerårig avtale	10.000
Skjøtsel Jelsetra	Flerårig avtale	10.000
Skjøtelsesplan Langlisetra	Kontrakt avtalt	20.000 (av 40.000)
<u>Informasjonsarbeid</u>		
Informasjonsfilm Trollheimen	Under arbeid	40.000
Informasjons arb. Innerdalen	Avtale videreføres årlig	20.000
<u>Øvrige tiltak</u>		
Tilskudd til hengebru Minilla	Enganstilskudd/delfinansiert	70.000
Helikoptertransport av gjerderester / båt		20.000
Sum foreslått iverksetting av tiltak per 28. juni 2013		260.000

Status økonomi - tiltak

Det er foreslått iverksettelse av tiltak for en samlet kostnad på 260.000 kr.

Det arbeides videre med mulighet for å holde en kursdag med fokus på skjøtsel av kulturlandskap og viktigheten av beitedyrenes innvirkning på landskapet (ramme på 10.000).

Det arbeides videre med forslag på tiltak for formidling av samisk bruk av Trollheimen generelt, og hvordan unngå forstyrrelse av ferdsel på rein / hund og båndtvang (ramme 20.000).

I samarbeid med kommunene og grunneierne arbeides det videre med forslag på tilretteleggingstiltak på innfallsportene.

Verneområdeforvalter utarbeider nye informasjonsplakater og forslag til informasjonstavler. Pris på trykking av informasjonsplakater og oppsett av nye informasjonstavler innhentes.

Verdiskapingsprosjektet *Opplev Trollheimen* har 100.000 kr til utarbeidelse av informasjonsplakater / tavler, og verneområdeforvalter samarbeider med prosjektlederen om felles utforming av tavler på de største innfallsportene, der det i tillegg til informasjonplakater om verneområdet også foreslås områdevis informasjon. Det er viktig at dette sees i sammenheng med informasjonsarbeid i regi av forvaltningsmyndigheten.

Bruk av øvrige tiltaksmidler på 110.000 fordeles på august / septembermøtet.

Tilsvarende tildeling av tilskuddsmidler i årene framover vil gi mulighet for opprusting av flere hovedinnfallsporter årlig, samt videreføring av viktige skjøtselstiltak for å ivareta verneverdiene i tråd med verneformålene.

TILTAK - SKJØTSEL TROLLHEIMEN

Aktuelle mål - forvaltningsmål og/eller bevaringsmål	Forvaltningsmål: Kulturlandskapet skal holdes åpent ved beite og slått. Aktuelle bevaringsmål (punktvis): <ul style="list-style-type: none">- Naturbeitemark – opprettholde arealet av beitemark type A og B- Slåttemark – opprettholde / øke areal av slåttemark kat. A- Landskap – forhindre endring i det åpne kulturlandskapet i seterdalene.
Status (kunnskap, metodikk m.v.)	Opprettholde antall beitedyr innenfor verneområdene i Trollheimen Utføre skjøtsel i henhold til skjøtselsplaner i de prioriterte områdene. Skjøtselsplaner er utarbeidet etter kartlegging i 2011 og 2012 og skal leveres 01.03.2013 i henhold til avtale. Kartlegginger utført i 2010-13 som grunnlag for skjøtselsarbeidet. Områder er kartlagt i henhold til DN Håndbok 13 i 2007.
Generelle utfordringer (samarbeid, kostnader, kompetanse ol.)	Stadig færre bruk med beitedyr. Å overføre tradisjonskunnskap om slått til nye brukere. Motivere dagens beitebrukere til å fortsette, og stimulere til mer skjøtsel initiert av den enkelte grunneier.
Prioriterte områder (jf. eksisterende kunnskap)	<ol style="list-style-type: none">1. Områder med slåttemark / naturbeitemark i kategori A og B.2. Stimulere nye grunneiere til å ta vare på kulturlandskapet, og motivere dagens beitebrukere til fortsatt drift.

Tiltaksplan – Skjøtsel Trollheimen

Prioritet	Tiltak	Samarbeids-aktører	Gjennomførings-periode (2013-2015)	Kostnads-overslag	Finansiering	Merknad/ kommentar
1	Slåttemark med prioritet A på Vollasetra og Langbakksetra slås en gang hvert 2. år Skjøtelsplan under utarbeiding	Grunneier naturvernforbund, SNO, andre	Annen hvert år	30 000,-	SNO-midler (1426.30) SMIL-midler (kommunen)	Avtale med grunneier og Naturvernforbund Lokalt SNO og verneområde forvalter deltar
1	Beitemark med prioritet A på Liabøsetra Tilrettelegging for beiting, gjerding, rydding m.m. årlig. Skjøtelsplan under utarbeiding	Grunneier / saueier	Hvert år	10 000,-	SNO-midler (1426.30)	Avtale med grunneier
1	Slåtte og beitemark med prioritet A og B på Renndølsetra. Slått av mindre areale, samt beiting, gjerding, rydding m.m. årlig	Grunneier / saueier	Hvert år	20 000,-	SNO-midler (1426.30)	Avtale med grunneier
1	Beitemark med prioritet B på Svartdalsetra. Aktiv seter med kyr. Tilrettelegging for beiting, gjerding, rydding m.m. årlig.	Grunneier / seterdriver	Hvert år	10 000,-	SNO-midler (1426.30)	Avtale med grunneier

Tiltaksplan – Skjøtsel Trollheimen

1	Beitemark med prioritet C på Jelsetra. Aktiv seter med kyr. Tilrettelegging for beiting, gjerding, rydding m.m. årlig. Tilleggsregistreringer for beitemarksopp fra 2012 følges opp i 2013, funn tilsier oppgradering fra C til B.	Grunneier / seterdriver	Hvert år	10 000,-	SNO-midler (1426.30)	Avtale med grunneier
1	Beitemark med prioritet B på Naustådalsetra. Beiter med med kyr. Tilrettelegging for beiting, gjerding, rydding m.m. årlig.	Grunneier	Hvert år	10 000,-	SNO-midler (1426.30)	Avtale med grunneier
2	Kartlegging /registrering og utarbeidelse av skjøtelsesplan for Alvstusetra.	Forvaltnings myndighet /grunneier	2013	10 000,- 25.000,-	SNO-midler (1426.30) STILK-midler (tildet grunneier for registrering)	Grunneierinitiert Tildelte midler gjennom STILK til kartlegging. Må skje i samarbeid med Forvaltn.
2	Etablere samarbeid mellom forvaltningsmyndighet og aktuelle aktører i landbruksforvaltningen. Kurs / foredrag om skjøtsel og beitedyrenes innvirkning på landskap og vegetasjon.	Kommunen, FM v/ landbruksavdelingen	2013	10.000,-	SNO-midler (1426.30)	Samordne bruk av ulike midler, for eksempel RMP, SMIL.

Tiltak- Informasjon og tilrettelegging

Aktuelle mål - forvaltningsmål og/eller bevaringsmål	Forvaltningsmål: Innfallspor og tilrettelegging i verneområdene i Trollheimen skal skje etter prinsippet om differensiert forvaltning. Innfallspor bør planlegges til vei-/tettstedsnæreområder. Hoved innfallsporene tilrettelegges for en noe bredere gruppe besøkende. De uberørte områdene i verneområdene i Trollheimen skal ikke tilrettelegges. Aktuelle bevaringsmål (punktvis): <ul style="list-style-type: none">- Villmarkspregede naturområder/urørte natur skal ikke minke
Status (kunnskap, metodikk m.v.)	<ul style="list-style-type: none">- Besøksplan under utarbeidelse- Stinettet i Trollheimen er kjent men mangler fullstendig kartlegging med grad av tilrettelegging (sommer og vinter / kvisting / oppkjørte skispor)- Antall bygninger er kartlagt og fotografert i løpet av 1990-tallet, men oppdateres fortløpende.- INON-kartlegging viser inngrepsfrie områder
Generelle utfordringer (samarbeid, kostnader, kompetanse ol.)	<ul style="list-style-type: none">- Informasjonsarbeid viktig for å fremme hensynsfull framferd hos de besøkende, og for å lede besøkende til områder egnet for deres type aktivitet.- Samarbeid med turistforeningene, og lokale hytteeierforeninger og løypeforeninger, om merking / tilrettelegging.- Ulike brukergrupper turgåere, turister, grunneiere, hytteeiere som må nås med informasjon om Trollheimen

Prioriterte områder (jf. eksisterende kunnskap)

- Utvikle hoved innfallsportene
- Skjerme viktig kalvingsområder for rein for forstyrrelser fra turister / turgåere.

Tiltaksplan – Informasjon og tilrettelegging i Trollheimen

Prioritet	Tiltak	Samarbeids-aktører	Gjennomførings-periode (2013-2015)	Kostnads-overslag	Finansiering	Merknad/ kommentar
1	<p>Informasjonskampanje (lokalt/regionalt) - om ferdsel og forstyrrelser på reinen i sårbare perioder.</p> <p>Utarbeide en brosjyre om ferdsel i reinens rike.</p> <p>Finne et system for å unngå unødige forstyrrelser og konflikter</p>	Kommunene, SNO turistforeningen, Trollheimen Sitje og lokalt/regionalt media	Første halvår 2013	20 000,-	1426.30 1427.01	God dialog mellom reindriften og forvaltningen / kommunene. Samarbeide med turistforening og kommuner for å nå ut til alle brukerne med informasjon.
1	<p>Utarbeide nye informasjonsplakater</p> <p>Ferdigstille besøksplan med oversikt over steder som skal ha nye plakater og nye tavler</p> <p>Bytte informasjonsplakatene (20 store og 50 mindre)</p>	Forvaltning / SNO	2013	100.000 (?)	1426.30 1427.01	
1	Lage en prioritert liste over innfallsporter med behov for tilretteleggingstiltak.	Forvaltning / SNO Kommuner / Grunneiere/ Opplev Trollheimen	Første halvår 2013			
1	Utvikle hjemmesidene til verneområdestyre for Trollheimen	Verneområde-forvalter / SNO	2013			

Tiltaksplan – Informasjon og tilrettelegging i Trollheimen

2	Starte oppgradering av innfallsportenes tilrettelegging (Nye informasjonstavler / Natursti / sti tilrettelagt for bevegelseshemmede/ bord og benker, WC m.m)	Verneområde- forvalter/ SNO og kommuner og grunneier	2013 - 2015	(?) Prisoverslag ferdig i løpet av 2013	1426.30 1427.01	Viktig med nært samarbeid med grunneiere og kommuner
2	Gjennomføre årlig «opplæring» / holde foredrag for turistverter som er i direkte kontakt med besøkende i Trollheimen	Verneområde- forvalter/ SNO	2013 -2015	10.000	1426.30 1427.01	Viktig å gi informasjon om verneverdier til de som møter turistene direkte

Verneområdestyret for Trollheimen
Att Hege Sæther Moen

Rindalsveien 15A
6657 Rindal

Fornytt søknad om tilskudd til nærmiljøtiltak for 2013 - Hengebru over Minilla ARKIVKODE: 2011/4888 - 432.2

Dato 2013-05-30

Vi viser til vår tidligere søknad av 13.09.12 om tilskudd til bygging av hengebru over Minilla, og deres vedtak av 13.12.12 hvor tiltaket ikke ble tilgodesett med tiltaksmidler for 2012.

Som nevnt i vår søknad opprinnelige søknad har vi mottatt støtte fra SMIL-midlene for Rennebu kommune med kr 75 000,- .

Vi har også søkt om tippemidler. Vilkårene derfra er at idrettslige organisasjoner, ideelle organisasjoner eller lag, må stå som søkere. Vi har undersøkt saken med fylket og fått tilbakemelding om at hytteforeninger ikke dekkes av disse begrepene, slik at vi ikke kan regne med å oppnå støtte fra tippemidlene ut fra dette. Tiltaket er like fullt ideelt basert for å gi folk flest, småbarnsfamilier og funksjonshemmede en ekstra mulighet for fine naturopplevelser i nærområdet langs Minilla.

Budsjett og regnskapet er pr 29.05.13 følgende:

1.1	Saksbehandling Rennebu kommune	7 000	7 050
1.2	Søknadsarbeid prosjektansvarlig (timer)	20 000	0
1.3	Detaljprosjektering rådgiver	50 000	50 000
1.4	Materialer	60 000	70 000
1.5	Transport	13 000	0
1.6	Fundament	15 000	0
1.7	Modulbygging	30 000	0
1.8	Montering	40 000	0
1.9	Oppfølging, kontroll, driftsavtale etc	10 000	0
1.10	Diverse/uforutsett	15 000	0
Anskaffelseskost		260 000	127 050

Finansieringsplanen ser slik ut;

2.1	Dugnad søknadsprosessen, prosjektansvarlig	-15 000
2.2	Dugnad modulbygging	-15 000
2.3	Dugnad montering	-15 000
2.4	Dugnad Transport	-5 000
2.5	Dugnad oppfølging, kontroll, driftsavtale	-10 000
Delsum dugnadsinnsats		-60 000
3.1	Tildeling SMIL	-75 000
3.2	Tildeling tippemidler	0
3.3	Tildeling Nærmiljø, Miljødep	0
3.4	Tildeling Vernestyret	-70 000
Delsum støtteordninger		-205 000
4.1	Innbetaling fra Nordeng Hyttegrend	-45 000
4.4	Innbetaling fra andre	-10 000
4.5	Lån , 90 000,- tilbakebetales	0
Delsum innbetaling hytteforening		-55 000
Sum finansiering		-260 000

I henhold til tidligere vedtatte tillatelser fra Verneområdestyret og fra Rennebu kommune, har vi nå igangsatt oppføring av hengebrua og forventer ferdigstilling sommeren 2013, i tråd med vår tidligere søknad.

Brua vil fungere som en forlengelse av dagens turdrag langs Minilla og lede videre til oppmerkede stier på motsatt side, enten til Minillkroken, eller tilbake mot hyttefeltet Minilla, en rundtur på ca 3,5-4 km. Stiene tar vi sikte på, sammen med Rennebu kommune vil bli merket og klargjort samtidig med brua, i tråd med vedtaket fra Verneområdestyret. På vinters tid kan benyttes av skigåere, og slik sett bidra til å forlenge skisesongen i perioder elva går åpen.

På denne bakgrunn tillater vi oss å opprettholde vår søknad fra 13.09.12 om mulig tilskudd til tiltaket på inn til kr 70 000,- .

Vi håper på nytt på positivt vedtak, og ser fram til svar på vår søknad!

Med vennlig hilsen på vegne av Nordeng Hyttegrend

Dag Denstad
Hospitalsløkkan 20B
7012 Trondheim

M 932 43 121

Kopi: Nordeng Hyttegrend v/leder Steinar Nordrum

ST 40/2013 Eventuelt